

Expanding the Mathematical Functions Matrix for the Futurology of Intertextuality in Comprehensive Disclosure for Stakeholders

Kambiz Taghipour

Ph.D student, Department of Accounting, Semnan Branch, Islamic Azad University, Semnan, Iran

Naghi Fazeli *

Assistant Professor, Department of Accounting, Semnan Branch, Islamic Azad University, Semnan, Iran

Arezoo Khosravani

Assistant Professor, Department of Accounting, Semnan Branch, Islamic Azad University, Semnan, Iran

Abstract

The purpose of this study is to examine perspectives on intertextuality in the disclosure of comprehensive information for stakeholders using a mathematical functions matrix. This study is applied in terms of the type of results, and from the standpoint of its objective, it falls within the category of exploratory research conducted through both quantitative and qualitative models. The study does not follow a single research method but instead adopts distinct methods to address each research question, depending on the area of inquiry. Therefore, based on the nature of data collection, this study can be classified as a mixed-methods approach. The results of the qualitative phase revealed 6 factors for evaluating intertextuality in disclosing comprehensive information at the capital market level, which were confirmed through Delphi analysis. Subsequently, two of these 6 factors were selected as the basis for scenario planning. Through thematic analysis, 9 related sub-factors were identified.

*** Corresponding Author:** fazeli.n@gmail.com

How to Cite: Taghipour, K., Fazeli, N., Khosravani, A. (2025). Expanding the Mathematical Functions Matrix for the Futurology of Intertextuality in Comprehensive Disclosure for Stakeholders, *Empirical Studies in Financial Accounting*, 22(86), 127-176. DOI: 10.22054/qjma.2024.80910.2593

Keywords: Comprehensive Disclosure, Intertextuality Function, Mathematical Functions Matrix.

1. Introduction

In financial markets, attention to information disclosure is considered a strategic mechanism in financial reporting, reflecting the level of corporate responsibility to stakeholders in a competitive environment. Although disclosure requirements typically play an important role in ensuring the uniform provision of information to stakeholders, in competitive markets, companies with greater capacity to gain a competitive advantage are often able to disclose more discretionary information. This enables them to capture a larger share of the market. Such differences are usually linked to the information needs arising from both the market and social environments. These needs vary based on how a company is recognized and valued, which in turn can shape a new identity and enhance the company's legitimacy.

2. Literature Review

The purpose of financial reporting, as proposed by the International Accounting Standards Board (IASB), is to support all functional aspects that benefit stakeholders by ensuring comparability, relevance, and reliability, key characteristics of high-quality accounting information. Over time, with the development of financial reporting standards, comparability of financial statements has come to be recognized as a fundamental component of these standards. In this regard, the International Financial Reporting Standards (IFRS) emphasize that facilitating the comparability of financial statements enhances the efficiency of resource allocation by investors and improves the quality of their decision-making.

3. Methodology

In terms of results, this study falls under developmental research. Due to the absence of a coherent theoretical framework regarding the function of intertextuality in disclosing comprehensive information to stakeholders, the study first aims to construct an integrated theoretical framework through thematic analysis. This framework is intended to help determine future directions for this topic within accounting knowledge, using a set of scenario-based processes. In terms of its objectives, the study is exploratory in nature. Through three stages of

coding, basic, organizing, and overarching, it seeks to identify core themes and expand the functional role of intertextuality in disclosing comprehensive information to stakeholders, particularly within capital market companies. Philosophically, this study is positioned at the intersection of voluntarism in worldview philosophy and structuralism in the philosophy of science. Accordingly, the underlying research approach combines inductive and comparative reasoning.

4. Result

Due to the emerging role of intertextuality in disclosing extensive information to stakeholders, there was no coherent framework for this concept within accounting knowledge, particularly one aimed at enhancing the comparability of financial statements for stakeholders. Therefore, this study sought to identify the organizing themes of intertextuality using thematic analysis. To begin, a review and critical evaluation of related research were conducted, followed by a content screening of selected texts. Once the relevant studies on intertextuality were identified, their organizing themes were extracted. Six main themes were identified. In the next step, the internal relationships among these themes were analyzed using a pairwise comparison matrix. This allowed for the determination of inputs and outputs within the MiM-Mak matrix, ultimately identifying the most influential drivers of the intertextuality function in disclosing comprehensive information for specific stakeholder groups. Subsequently, two core criteria, risk convergence intertextuality, and conditional intertextuality, were identified as key causal dimensions of the concept. Through interviews, a total of 9 sub-criteria (basic themes) were extracted. In the following stage, a matrix of mutual relationships was constructed to identify all relevant scenarios regarding intertextuality in information disclosure. Since the aim was to enhance the value of inclusive information for stakeholders, only two desirable scenarios were selected for integration with dimensions of corporate legitimacy to form the mathematical functions matrix. Finally, in response to the fourth and fifth questions, the most significant scenario for advancing the intertextuality function in disclosing comprehensive information was identified as the sinusoidal scenario— also referred to as the operational intertextuality scenario.

This scenario was found to result in the most critical outcome of legitimacy: moral legitimacy for the company.

5. Discussion

Analysis of the results indicates that the most significant perspective of intertextuality in disclosing comprehensive information to stakeholders is the operational intertextuality matrix. This matrix reflects a high level of company focus on the convergence of risk disclosure, alongside a relatively low presence of conditional intertextuality in current disclosure practices. In other words, to generalize information disclosure through intertextual procedures, the capital market must promote greater convergence in risk-related disclosures. This enhancement would help build investor and stakeholder trust by providing detailed, transparent accounts of risk. Within the matrix, companies that deliver timely and complete information attempt to manage their risk profiles more effectively than competitors and isolate those risks that may pose greater harm. This approach allows companies to demonstrate their stability in the face of shifting expectations among financial decision-makers, thereby strengthening their moral legitimacy. As the findings confirm, moral legitimacy represents the most important outcome of the operational intertextuality perspective in disclosing comprehensive information to stakeholders.

6. Conclusion

The findings from the quantitative phase revealed that the most important scenario for developing the intertextuality function in the disclosure of comprehensive information is the sinusoidal scenario—also referred to as the operational intertextuality scenario. This scenario leads to the most significant outcome for companies: the achievement of moral legitimacy.

بسط ماتریس توابع ریاضی در توسعه‌ی آینده‌نگرانه‌ی کارکرد بینامتنیت در افشای اطلاعات فراگیر برای ذینفعان

دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی،
سمنان، ایران

کامبیز تقی پور

استادیار گروه حسابداری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

نقی فاضلی *

استادیار گروه حسابداری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

آرزو خسروانی

چکیده

بینامتنیت زاینده تفکرات پست مدرنیسم جهت توسعه دانش علوم انسانی در تمامی حوزه‌هایی است که می‌تواند ارتقاء سطح آگاهی و شناخت ذینفعان را توسعه بخشد. استفاده از این مفهوم در دانش حسابداری، کارکرد نوظهوری در عرصه افشای اطلاعات برای ذینفعان تلقی می‌شود که می‌تواند به دلیل افزایش قابلیت‌های مقایسه‌پذیری، سطح تصمیم‌گیری‌های مالی را توسعه بخشد. لذا هدف این مطالعه توسعه‌ی آینده‌نگرانه‌ی کارکرد بینامتنیت در افشای اطلاعات فراگیر برای ذینفعان از طریق ماتریس توابع ریاضی می‌باشد. این مطالعه به لحاظ نوع نتیجه، کاربردی تلقی می‌شود و از منظر هدف، در دسته مطالعه‌های اکتشافی جایگذاری می‌گردد که با استفاده از مدل‌های کمی و کیفی اجرا شده است. مطالعه حاضر از یک نوع روش تحقیق تبعیت نمی‌کند، بلکه به فراخور هر بخش، روش مجزایی را در مسیر پاسخ به سؤال‌های تدوین‌شده بکار می‌برد. لذا می‌توان بر اساس ماهیت جمع‌آوری، این مطالعه را در دسته پژوهش‌های آمیخته قرار داد. جامعه آماری در بخش کیفی ۱۱ نفر از خبرگان در عرصه‌ی مدیریت مالی و حسابداری بودند و در بخش کمی ۳۰ نفر از مدیران مالی باتجربه شرکت‌های بازار سرمایه مشارکت داشتند. نتیجه در بخش کیفی از وجود ۶ عامل برای ارزیابی کارکرد بینامتنیت در افشای اطلاعات حکایت داشت که بر اساس تحلیل دلفی مورد تأیید قرار گرفت. سپس با انتخاب ۲ عامل از ۶ عامل شناسایی‌شده به عنوان مبنای سناریوپردازی، با انجام تحلیل

* نویسنده مسئول: fazeli.n@gmail.com

مضمون، ۹ زیر عامل نیز ظهور یافتند. نتیجه کسب در بخش کمی نشان داد، مهم ترین سناریو توسعه کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات فراگیر، سناریو سینوسی یا به عبارت توضیحی سناریوی بینامتنیت عملیاتی می باشد که مهم ترین پیامد مشروعیت، یعنی مشروعیت اخلاقی را می تواند برای شرکت به همراه داشته باشد.

کلیدواژه‌ها: ماتریس توابع ریاضی؛ کارکرد بینامتنیت؛ افشاء اطلاعات.

مقدمه

در بازارهای مالی توجه به افشاء اطلاعات به‌عنوان یک مکانیزم راهبردی در گزارشگری مالی تلقی می‌گردد که می‌تواند سطح مسئولیت‌پذیری شرکت‌ها در یک بازار رقابتی را نسبت به ذینفعان به نمایش بگذارد (De Villiers et al., 2022). اگرچه وجود الزامات در افشاء اطلاعات معمولاً به یکنواختی در ارائه اطلاعات به ذینفعان نقش مهمی را دارد، اما در یک بازار رقابتی، شرکت‌هایی که از ظرفیت‌های بالاتری در کسب مزیت رقابتی برخوردار هستند که قادر به افشاء اطلاعات اختیاری بیشتری به ذینفعان برخوردار باشند تا از این طریق بتوانند، سهم بیشتری از بازار را به خود اختصاص دهند (Mekaoui et al., 2022). این تفاوت‌ها معمولاً به‌واسطه‌ی نوع شناخت و اهمیت شرکت به نیازهای اطلاعاتی برآمده از بسترهای محیط بازار و محیط اجتماعی مرتبط می‌باشد که می‌تواند به مشروعیت بخشی شرکت‌ها هویت تازه‌ای ببخشد (مصطفایی و حسینی، ۱۴۰۰).

باتوجه به اینکه بازار سرمایه در کشورهای در حال توسعه‌ای همچون کشور ما به‌ویژه طی چندسال گذشته به دلیل عدم شفافیت‌های ناشی از عدم مقایسه‌پذیری صورت‌های مالی، متحمل زیان سرمایه‌گذاری زیادی بر سرمایه‌گذاران شده است، باعث گردیده تا اعتماد به بازار سرمایه کاهش یابد (Afzali, 2023). از طرف دیگر عدم تقارن اطلاعاتی افشاء شده در سایه نظارت‌های نهادی پایین و حاکمیت شرکتی در بازار سرمایه سبب گردید تا جذابیت‌های سرمایه‌گذاری در این بازار کاهش یابد و باعث شود تا تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاران بدون چشم‌اندازهای مشخص از عملکردهای شرکت‌ها اتخاذ گردد (ولی‌پور و همکاران، ۱۳۹۴). درواقع افشاء اطلاعات توسط شرکت‌ها را می‌توان از دو منظر رویه‌ها و الزامات موردتوجه قرار داد. الزامات به نظارت‌های نهادی و استانداردهای گزارشگری مالی اشاره دارد که به ایجاد یکپارچگی در افشاء اطلاعات توسط شرکت‌ها کمک می‌نماید (Misirlioglu et al., 2022). درحالی‌که رویه‌ها در افشاء اطلاعات نوعی کارکرد راهبردی شرکت در انعکاس اخبار و اطلاعات عملکردی به ذینفعان تلقی می‌گردد که سبب کسب مزیت رقابتی می‌گردد (فیضی و همکاران، ۱۴۰۰).

یکی از رویه‌های افشاء اطلاعات که توسط Boholm (2020) ارائه شد، شیوه افشاء اطلاعات از طریق کارکردهای بینامتنیت بود. در این شیوه از افشاء اطلاعات، هدف پوشش بخش وسیعی از واقعیت‌های عملکردی شرکت بر اساس قابلیت مقایسه‌پذیری با سایر افشاء اطلاعات شرکت‌های رقیب بود (برزگر و فقیه، ۱۴۰۲).

در این شیوه یک شرکت از طریق کاربست‌های سیستمی تلاش می‌کند تا با ارزیابی مستمر بسترهای اجتماعی از نظر نیازهای ذینفعان بیرونی اعم از سهامداران؛ سرمایه‌گذاران؛ تحلیلگران؛ قانون‌گذاران و غیره، فرآیندهای عملیاتی خود را برای افشاء هرچه شفاف‌تر اطلاعات به کارگیرندگان از این طریق به نیازهای ذینفعان پاسخ قابل توجه‌تری جهت حفظ تعامل بلندمدت بین شرکت با آنان داده شود (Li et al., 2021). از طرف دیگر بینامتنیت را می‌بایست شیوه‌ای از افشای اطلاعات تلقی نمود که با پایبندی به اخلاق‌گرایی فراگیر، به دنبال پوشش نیازهای اطلاعاتی از طریق گردش اطلاعات بین شرکت با ذینفعان می‌باشد (دری‌گمچی و همکاران، ۱۴۰۱)؛ زیرا توسعه‌ی این رویکرد شرکت جهت تعامل با ذینفعان، نوعی جذب دانش از بسترهای اطلاعاتی و مبتنی بر ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی است که با اجتناب از فرآیندهای تحمیلی و یک طرفه، به دنبال ایجاد اثربخشی بیشتر بین کارکردهای شرکت در گزارشگری مالی با نیازهای واقعی و برآمده از انتظارات اجتماعی می‌باشد (Qian & Sun, 2021).

درواقع هدف رویه‌های بینامتنیت مشروعیت‌بخشیدن به کارکردهای تعاملی شرکت با ذینفعان می‌باشد. مشروعیت شرکتی به‌عنوان بخش مهمی از انگیزه‌های مسئولانه‌ی شرکت‌ها در برابر ذینفعان بیرونی تلقی می‌گردد و بیان‌کننده‌ی مطلوبیت انعکاس اخبار و اطلاعات از منظر به موقع بودن و قابل‌اتکاب بودن می‌باشد تا بر اساس آن سطح اعتماد عمومی به‌عنوان مهم‌ترین پیامد، در بازار سرمایه جاری گردد؛ به عبارت دیگر، توسعه کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات، شکاف موجود بین انتظارات با عملکردهای شرکت‌ها را پوشش می‌دهد و ضمن تقارن بخشیدن به اطلاعات، فاصله‌ی بازده مورد انتظار سهامداران با بازده واقعی شرکت را کاهش می‌دهد تا از این طریق با افزایش آگاهی آنان از

واقعیت‌های عملکردی شرکت، نسبت به ایجاد اطمینان و اعتماد در آنان اقدام نمایند (Bellucci et al., 2021). لذا با عنایت به موارد مطرح‌شده، در بیان چرایی انجام این پژوهش، باید در وهله‌ی اول بیان نمود، نوظهور بودن این مفهوم در دانش حسابداری باعث گردید تا این پدیده از چارچوب نظری منسجم در سطح بازارهای سرمایه و عملکردهای شرکت‌ها برخوردار نباشد و به محققان این فرصت را می‌دهد تا جنبه‌های جدیدتری از مفاهیم نظری و تئوریک را در باب گزارشگری مالی و تقارن اطلاعاتی موردبررسی قرار دهد. لذا در این مطالعه با اتکا به شکاف نظری در خصوص کارکرد رویه‌های بینامتنیت در افشاء اطلاعات، تلاش می‌شود تا از طریق ماتریس توابع ریاضی به‌عنوان فرآیند سناریوپردازی در حوزه‌های آینده‌نگرانه در گزارشگری مالی، نسبت به توسعه این مفهوم در بازار سرمایه اقدام شود.

از طرف دیگر در وهله‌ی دوم، ارجاع به نهادهای ناظر بر افشاء اطلاعات همچون هیئت استانداردهای حسابداری بین‌المللی (IASB) در پژوهش Moscariello and Pizzo (2022)؛ استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی (IFRS) در پژوهش Wingard et al. (2016)؛ شورای گزارشگری مالی انگلستان (FRC) در پژوهش Dumitru and Gina (2017) و سایر نهادهای مربوطه در این حوزه نشان می‌دهد، شفافیت افشاء اطلاعات را بر اساس اثربخشی امکان مقایسه‌پذیری صورت‌های مالی (به‌ویژه در طی دو سال گذشته به دلیل بحران‌های مالی ناشی از پاندمی کرونا)، به‌عنوان یک مزیت در گزارشگری مالی مدنظر قرار داده‌اند و استفاده از شیوه‌های افشاء اطلاعات جدید را مبنایی برای بسترسازی تعاملات مطلوب بین شرکت‌ها با ذینفعان به‌ویژه اعتمادزایی در سهامداران و سرمایه‌گذاران فعال در بازار سرمایه تلقی نموده‌اند. لذا هدف این پژوهش ابتدا طراحی مدل رویه‌های بینامتنیت در افشاء اطلاعات می‌باشد تا پس از تعیین ابعاد مفهوم موردبررسی در قالب یک مدل، از طریق رویه‌های تحلیل سناریوپردازی نسبت به واکاوی این مفهوم در آینده‌ی بازار سرمایه اقدام شود و درنهایت ماتریس روابط ریاضی بسط یابد. در ادامه مطالعه مبانی نظری و روش‌شناسی در بخش دوم و سوم ارائه می‌شود تا پشتوانه نظری و

تحلیلی مطالعه مبنایی برای پیاده‌سازی اهداف مطالعه در بخش چهارم باشد. در نهایت نیز در بخش آخر مطالعه اقدام به بیان بحث و نتیجه‌گیری گردید.

مبنای نظری

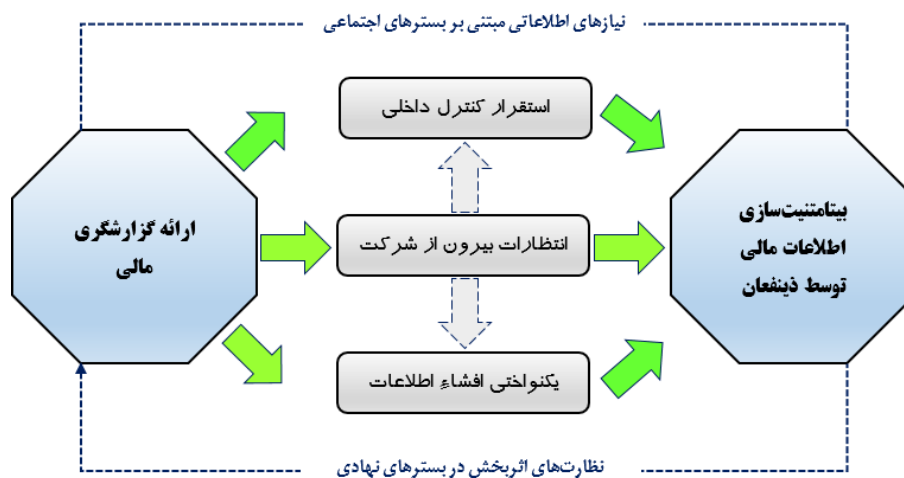
هدف ارائه گزارش‌های مالی، مطابق آنچه هیئت تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری «IASB» مطرح نمود، توسعه تمامی جنبه‌های عملکردی برای ذینفعان می‌باشد تا از این طریق امکان مقایسه‌پذیری همراه با مربوط و اعتمادپذیر بودن، به‌عنوان یکی از ویژگی‌های اطلاعات حسابداری با کیفیت، برای ذینفعان مهیا شود (Huang & Yan, 2020). به تدریج و پس از شکل‌گیری استانداردهای گزارشگری مالی، زمینه‌ی مقایسه‌پذیری صورت‌های مالی به‌عنوان یکی از استانداردهای حسابداری مورد توجه قرار گرفت (Mita et al., 2018). استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی (IFRS) در این رابطه بیان نمود، تسهیل امکان مقایسه صورت‌های مالی منجر به توسعه‌ی تخصیص منابع سرمایه‌گذاران و تصمیم‌گیری‌های آنان می‌شود (Ebaid, 2022). از طرف دیگر (Gomes et al., 2022) معتقدند که به‌عنوان یکی از کارکردهای گزارشگری مالی، مقایسه‌پذیری اطلاعات مالی می‌بایست به‌عنوان بالاترین درجه اهمیت برای تسهیل تصمیم‌های سرمایه‌گذاران و افزایش تخصیص بهینه دارایی‌ها مدنظر قرار گیرد. در همین راستا یکی از نوظهورترین مفاهیم گزارشگری مالی که می‌تواند امکان مقایسه‌پذیری صورت‌های مالی را تسهیل نماید، رویه‌های افشاء اطلاعات از طریق کارکرد بینامتنیت می‌باشد که با مقایسه صورت‌های مالی امکان ارتقاء سطح قابلیت‌های تصمیم‌گیری را به‌طور فزاینده برای ذینفعان توسعه می‌بخشد (Alhadi et al., 2021). واکاوی ریشه این مفهوم در لغت‌نامه وبستر، نشان می‌دهد، این مفهوم به معنای «میان‌متنی» شناخته می‌شود که با ارتباط بین مجموعه‌ای از متون، امکان تفسیر و اتخاذ تصمیم‌گیری را برای ذینفعان ممکن می‌سازد (Guo, 2019). نظریه بینامتنیت ابتدا، توسط ژولیا کریستوا محقق و اندیشمند فلسفه در کشور بلغارستان در حدود ۱۹۸۰ تبیین گردید و هدف ایجاد ارتباط بین متون برای ارتقاء سطح شناخت از محتوای ایجاد شده بود. نظریه‌ی بینامتنیت بیان می‌کند، ارتباط بین متون ارائه‌شده، سطح ادراک منسجم از

بستر محتوایی و مفهوم موردنظر را ارتقا می‌بخشد و امکان مقایسه‌های فراگیر و اثربخش را ایجاد می‌کند. (Lupu and Sandu (2017 به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نظریه‌پردازان این مفهوم در دانش حسابداری است که با بسط این مفهوم تلاش نمود تا شکل معنایی بیشتر به افشاء اطلاعات برای ذینفعان از طریق گزارشگری روایتی ببخشد. این محقق معتقد بود بینامتنیت می‌بایست بین دو منظر خوانش گزارشگری مالی و لحن افشاء اطلاعات در دانش حسابداری معنایی شود تا ضمن ارتقاء امکان مقایسه در صورت‌های مالی، به فرآیندی مطلوب برای تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاران بدل شود. (Candlin and Maley (1997 گزارشگری بینامتنیت مالی را به‌مثابه موزاییکی تشبیه می‌نماید که از میان آن‌ها استفاده کنندگان، در پی رسیدن به فهمی مشخص برای تصمیم‌گیری هستند. از منظر فلسفی اما (Nevins (2010 شیوه‌ی بینامتنیت را نوعی نشانه‌شناسی مفاهیم برآمده از بسترها تعریف می‌کنند که واژه‌های استخراج‌شده از متون، معنایشان را نه با ارجاع به ذهن استفاده کنندگان، بلکه از دلالت‌های استدلالی متون کسب می‌نمایند. (Fairclough (1992 این شیوه‌ی گزارشگری مالی را مبنایی اثربخش برای توسعه‌ی تعامل‌پذیری و ارتقای سطح وفاداری سهامداران نسبت به رقبای شرکت تلقی می‌نمایند.

از طرف دیگر (Rutherford (2013 با ارائه یک مدل سیستماتیک در خصوص گزارشگری مالی بر اساس رویکرد ژانر، تلاش نمود تا بینامتنیت را طبق شکل (۱) مورد کنکاش قرار دهد. این محقق بیان می‌کند، گزارشگری مالی به‌تنهایی و با پایبندی به استانداردهای حسابداری و گزارشگری مالی نمی‌تواند از اثربخشی لازم به‌ویژه در سطح بازارهای رقابتی برخوردار باشد و هر گزارش می‌بایست به شکل چرخه‌ای از اطلاعات تداوم یابد تا بتواند پاسخگویی انتظارات ذینفعان در مواجهه با عملکردهای مالی شرکت‌ها باشد. لذا در این فرآیند هر شرکت از طریق استقرار کنترل‌های داخلی کلیه‌ی هنجارهای اجتماعی و انتظارات اطلاعاتی بیرونی را استدلال می‌نماید و بر اساس رویه‌های افشاء یکنواخت، اطلاعات ادراک‌شده را به شکل گزارش‌های بینامتنیت برای ذینفعان آماده‌سازی می‌نمایند (Alfaro, 1996)؛ زیرا هدف در این چرخه‌ی اطلاعاتی، توسعه‌ی

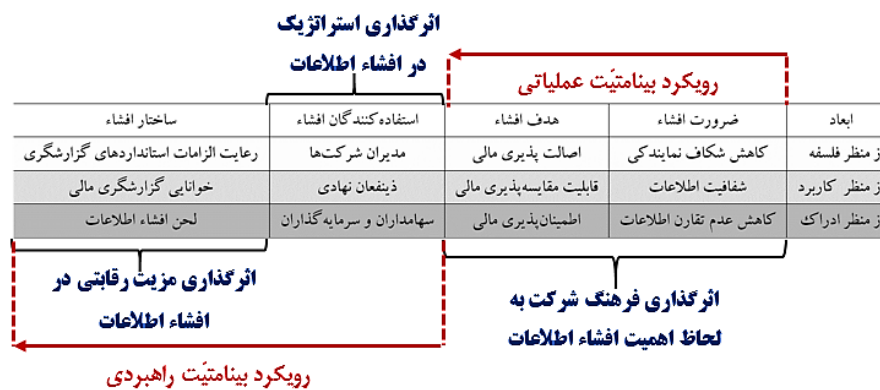
سطح پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی است که با ترکیب نظارت‌های نهادی سبب ارتقاء کیفیت قابلیت‌های تصمیم‌گیری ذینفعان خارج از شرکت خواهد شد. این چرخه با تداوم گردش اطلاعات از درون به بیرون و بالعکس در تلاش خواهد بود تا قابلیت‌های مقایسه‌پذیری افشاء اطلاعات شرکت با خود شرکت و شرکت با دیگران را تقویت نماید.

شکل (۱) بسط شیوهی گزارشگری از طریق ژانر بینامتنیت (منبع: Alfaro, 1996)

از طرف دیگر، Lupu and Sandu (2017) با ارائه سه بعد فلسفی؛ کاربردی و ادراکی، تلاش نمودند تا سطح اهمیت توسعه بینامتنیت‌گرایی در گزارشگری مالی را مورد کنکاش قرار دهند.

شکل (۲) سطح اهمیت توسعه بینامتنیت‌گرایی در گزارشگری مالی (منبع: Lupu and Sandu, 2017)

همان‌طور که شکل (۲) مشخص می‌سازد، به لحاظ فلسفی، سطح اهمیت توسعه بینامتنیت‌گرایی مالی در ضرورت افشاء، کاهش شکاف نمایندگی است و از رویکرد هدف، ارتقاء سطح اصالت‌پذیری شرکت‌ها به لحاظ پایبندی به رعایت حقوق ذینفعان می‌باشد. این دو محقق، فلسفه توسعه بینامتنیت‌گرایی مالی از منظر استفاده‌کنندگان را تقویت ذینفعان داخلی یعنی مدیران شرکت‌ها عنوان نمودند و ساختار افشاء را فرآیندی از رعایت الزامات استانداردهای گزارشگری مالی قلمداد کردند. در سطر دوم این فرآیند، مطرح گردید که به لحاظ کاربردی، ضرورت افشاء اطلاعات از طریق بینامتنیت‌گرایی مالی، رعایت شفافیت‌های اطلاعاتی است و از مبنای هدف افشاء، کاربردها در توسعه بینامتنیت‌گرایی مالی، ایجاد قابلیت‌های مقایسه‌پذیری مالی شرکت‌ها می‌باشد. تمرکز بعد کاربرد در استفاده‌کنندگان از توسعه بینامتنیت‌گرایی افشاء اطلاعات، عموماً ذینفعان نهادی هستند که بر اساس آن قادر خواهند بود تا نسبت به توسعه استانداردهای گزارشگری مالی اقدام نمایند و ساختار افشاء در بعد کاربردی، ارتقاء سطح خوانایی گزارشگری مالی است. در سطر سوم که بعد، ادراک از توسعه بینامتنیت‌گرایی در افشاء اطلاعات مدنظر می‌باشد، ضرورت‌ها، کاهش عدم تقارن اطلاعاتی را در یک بازار رقابتی شامل می‌شود و هدف افشاء ارتقاء سطح اطمینان‌پذیری و مشروعیت فراگیر مجموع ذینفعان به بازار سرمایه

می‌باشد که استفاده کنندگان یعنی سهامداران و سرمایه‌گذاران بیشتری را می‌تواند به ورود به بازار سرمایه ترغیب نماید. در نهایت نیز ساختار افشاء در توسعه بینامتنیت گرای مالی، شفافیت محتوایی است که می‌تواند از طریق لحن گزارشگری مالی، به تقویت کارکردهای رقابتی بازار مالی کمک نماید؛ اما در این چارچوب دو رویکرد بینامتنیت عملیاتی و راهبردی وجود دارد که معمولاً بر اساس کارکردهای فرهنگی یا بر اساس کارکردهای استراتژیک و رقابتی به وجود می‌آیند. (Merkel-Davies and Brennan (2017) بینامتنیت عملیاتی در واقع ارزش‌های هنجاری است که شرکت صرفاً تلاش می‌کند با پایبندی به آن‌ها اطمینان‌پذیری مالی را ایجاد نماید، در حالی که بینامتنیت راهبردی، آینده‌نگری در چرخه‌ی اطلاعات مالی و گزارشگری را توسعه می‌بخشد که باعث می‌گردد تا شرکت‌ها به مزیت رقابتی بالاتری دست یابند (شیری‌بابادی و همکاران، ۱۴۰۱). با اتکا به مبانی نظری مطرح شده در خصوص بسط مفهوم حاضر در این مطالعه، بر اساس ماهیت تحلیل توابع ریاضی جهت تعیین آینده‌نگری در دانش حسابداری، نسبت به تدوین سؤال‌های پژوهش به ترتیب زیر اقدام می‌شود.

۱. مضامین کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان کدام‌اند؟
 ۲. ماتریس آینده‌نگرانه‌ی کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان کدام است؟
 ۳. تحت وجود ماتریس روابط ریاضی کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان چه بعدی از مشروعیت برای شرکت‌های بازار سرمایه قابل تصور است؟
- بر اساس ماهیت این مطالعه، سه سؤال اول از طریق تحلیل محتوایی با توجه به رویکرد استقرائی (Attride-stirling (2001) انجام می‌شود و دو سؤال آخر مطالعه از طریق فرآیند ماتریس روابط ریاضی و نرم‌افزار سناریو ویزارد انجام می‌گیرد.

روش‌شناسی

این پژوهش از نظر نتیجه، جزء پژوهش‌های توسعه‌ای است، زیرا به دلیل فقدان چارچوب نظری منسجم در خصوص کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان، این

مطالعه ابتدا از طریق تحلیل مضمون به دنبال ایجاد یک چارچوب نظری منسجم و یکپارچه می‌باشد تا در بخش کمی از طریق مجموعه فرآیندهای سناریوپردازی، نسبت به تعیین چشم‌اندازهای آتی این موضوع در دانش حسابداری اقدام نماید. به لحاظ هدف، این پژوهش جزء پژوهش‌های اکتشافی است، زیرا از طریق سه مرحله کدگذاری به دنبال تعیین مضامین پایه؛ سازمان‌دهنده و فراگیر به دنبال بسط کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان در سطح شرکت‌های بازار سرمایه می‌باشد. فلسفه‌ی مطالعه‌ی حاضر بر اساس تقاطع اراده‌گرایی در فلسفه عالم‌با ساختارگرایی در فلسفه علم، مبنایی تلقی می‌شود. لذا ماهیت فلسفه‌ی مبنایی در پژوهش، ترکیب رویکرد استقرائی-قیاسی است. درواقع به این دلیل مطالعه‌ی حاضر استقرائی است که به بررسی پدیده‌ای می‌پردازد که چارچوب جامعی مبتنی بر آینده‌پژوهی در سطح شرکت‌های بورس اوراق بهادار وجود ندارد و از طرف دیگر این مطالعه قیاسی است، چراکه از طریق سناریوپردازی به دنبال سناریوهای محتمل در خصوص کارکرد بینامتنیت جهت افشاء اطلاعات کامل‌تر و فراگیرتر برای ذینفعان می‌باشد.

جامعه آماری و نحوه‌ی انتخاب نمونه

بر اساس ماهیت فلسفی مطالعه به لحاظ استقرائی/قیاسی، مبنی بر جمع‌آوری داده‌های ترکیبی، از دو گروه جامعه آماری خبرگان در بخش کیفی و مشارکت‌کنندگان تجربی در بخش کمی بهره‌برده شود. در بخش کیفی مبنای شناسایی ابعاد کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات خبرگان دانشگاهی در رشته حسابداری بودند. لذا برای تعیین خبرگی مصاحبه‌شوندگان، ابتدا تلاش گردید تا رسیدن به جامعه هدف دارای اصالت، معیارهای زیر موردتوجه قرار گیرند.

۱. دارا بودن شناخت مفهومی از تئوری‌های گزارشگری مالی

۲. احاطه کامل به شیوه‌های پژوهش‌های کیفی و آشنایی با روند مصاحبه‌گری و تحقیق‌های مرتبط با افشاء اطلاعات و گزارشگری

۳. آشنایی با ماهیت استانداردهای حسابداری و گزارشگری مالی

بر اساس سه معیار فوق و از طریق شیوه‌ی نمونه‌گیری گلوله برفی، خبرگانی که شرایط خبرگی را داشتند و تمایل برای انجام مصاحبه را داشتند مشخص گردیدند. تعداد تماس‌های اولیه با ۲۵ نفر به عمل آمد و از آن‌ها خواسته شد تا در صورت تمایل، مقدمات انجام مصاحبه مهیا گردد. از مجموع ارتباطات با افراد، بر اساس مؤلفه‌هایی همچون مسافت؛ عدم آمادگی در رابطه با انجام مصاحبه و عدم تمایل، ۱۸ نفر در مرحله اولیه اعلام آمادگی نمودند که باتوجه به نقطه اشباع تئوریک به عنوان فرآیند اتمام مصاحبه‌ها، با ۱۱ نفر از افراد انتخاب‌شده، مصاحبه صورت پذیرفت. در فرآیند رسیدن به نقطه اشباع تئوریک، مصاحبه اول تا مصاحبه پنجم از طریق مصاحبه‌های مستقیم کدهای باز متنوع ایجاد می‌شد و از مصاحبه ششم تا مصاحبه هشتم عموماً کدهای ایجادشده مشابه کدهای قبلی بودند و از مصاحبه نهم تا یازدهم، فرآیند مصاحبه باهدف رسیدن به نقطه اشباع تئوریک صورت پذیرفت که در پایان مصاحبه یازدهم مشخص گردید، کد جدیدی از مصاحبه‌ها ایجاد نمی‌شود. ذکر این نکته حائز اهمیت است که رعایت اصول اخلاقی در حفظ مباحث و دیدگاه‌های آن‌ها در همان ابتدا تأکید می‌شد تا اطمینان و اعتماد آن‌ها برای انجام مصاحبه‌ها جلب گردد. تکنیک رسیدن به خبرگان پژوهش، تکنیک دروازه‌بانان اطلاعات بود. درواقع باتوجه به شناسایی خبرگان پژوهش بر اساس معیارهای تعیین‌شده، تکنیک حاضر به محقق کمک می‌نمود تا در هماهنگی‌های لازم برای مصاحبه از نفوذ افراد نزدیک به خبرگان بهره برده شود (جلالی، ۱۳۹۱). در بخش کمی مطالعه که تمرکز بر تحلیل ماتریس توابع ریاضی به عنوان یک تحلیل سناریوپردازانه بود نیز تعداد ۳۰ نفر از مدیران مالی باتجربه شرکت‌های بازار سرمایه به عنوان مشارکت‌کننده حضور داشتند. نحوه‌ی انتخاب این افراد از طریق نمونه‌گیری در دسترس و همگن انجام گرفت. باید توجه داشت، از آنجایی که تحلیل فوق، یک تحلیل مبتنی بر تجزیه و تحلیلی سیستمی در سطوحی از پیوندهای درونی مشخص از مشارکت‌کنندگان می‌باشد و می‌بایست بر اساس معیار مشخصی همچون تجربه یا دانش تخصصی توسط مشارکت‌کنندگان صورت پذیرد، از نظر حجم نمونه محدود است که پژوهش (Plant et al. (2017؛ Northcutt and McCoy

(2004) تأییدی بر این ادعا است. (Northcutt and McCoy (2004) در تحلیل‌های تعاملی، جامعه آماری را به دلیل کارکردهای تحلیلی، کوچک معرفی می‌نمایند و حد مطلوب را ۱۵ تا ۲۵ نفر معرفی می‌نماید که این پژوهش نیز حداکثر مطلوب را انتخاب نمود.

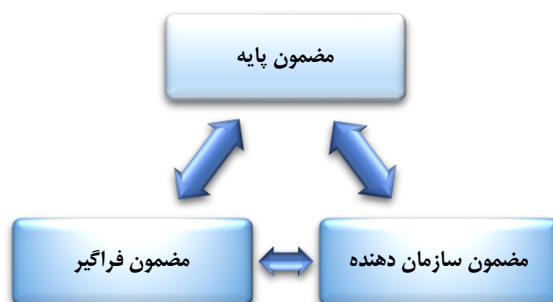
فرآیند گردآوری داده‌های پژوهش

در این مطالعه در بخش کیفی جهت جمع‌آوری داده‌های مصاحبه با خبرگان حسابداری، از مصاحبه‌های باز و سپس از مصاحبه‌های نیمه‌ساختارمند با زمان متوسط یک ساعت استفاده شد. سؤالات مصاحبه‌ها شامل موقعیت‌های واقعی بودند که مصاحبه‌شوندگان برحسب تجربه و یا تحصیلات با آن مواجه شده بودند. در آغاز فرآیند تحقیق مصاحبه‌ها عموماً بدون ساختار انجام می‌شد چراکه این موضوع به ایجاد دیدگاه‌های متفاوت در مورد موضوع پژوهش به محقق کمک می‌نمود، اما در مراحل بعدی فرآیند تحقیق، به دلیل معنا پیدا کردن مفاهیم، مصاحبه‌ها به سمت نیمه‌ساختاریافته هدایت شد تا چارچوب نظری هدفمندی به‌منظور تولید محتوای اثربخش‌تر ایجاد شود. این کار می‌تواند به کاهش تأثیرگذاری گرایش یا جهت ناشی از تئوری‌های مبتنی بر ادبیات تحقیق در حین گردآوری داده‌ها، کمک شایانی نماید. یکی از مهم‌ترین بخش‌های تحلیل‌های کیفی همچون تحلیل مضمون، اتمام مصاحبه‌ها می‌باشد که رسیدن به نقطه اشباع به‌عنوان یک فرآیند و استراتژی در این تحلیل بسیار حائز اهمیت بود. محققان پس از هر مصاحبه، شروع به کدگذاری باز و تا حدی کدگذاری انتخابی می‌نمودند تا مفاهیم و اشتراکاتشان مشخص گردد و بر این اساس در هر مرحله کدهای ایجادشده از مرحله‌ی کدگذاری انتخابی باهم مورد مقایسه قرار می‌گرفتند. چراکه استفاده از مقایسه دائمی سبب کنترل پی‌درپی مفاهیم جدید، بسط و توسعه و مقایسه طبقه‌بندی‌ها و تصمیم‌گیری درباره کافی بودن یا نبودن طبقه‌بندی‌های موجود می‌شود (Wastell, 2001). درواقع در مرحله‌ی کدگذاری محوری، محقق هرگونه ایده نوظهور، کدها و طبقه‌بندی‌های احتمالی و روابط بین طبقه‌بندی‌های اصلی و فرعی را بر مبنای مشابهت ثبت و ضبط می‌کند. در مرحله‌ی کدگذاری انتخابی طبقه‌بندی‌های فرعی و طبقه‌بندی اصلی بر مبنای چارچوب نظری ساخته می‌شوند.

یافته‌های پژوهش

با توجه به ماهیت استقرائی/قیاسی مطالعه حاضر، ابتدا در بخش کیفی از طریق تحلیل مضمون، نسبت به تعیین مضامین اصلی بینامتنیت افشاء اطلاعات اقدام می‌شود و در ادامه از طریق تحلیل ماتریس روابط ریاضی مضامین شناسایی شده مورد تحلیل قرار می‌گیرند. لذا در گام اول جهت تعیین مضامین مربوط به کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات، از تحلیل مضمون استفاده شد. تحلیل مضمون به عنوان فرآیند اجرایی تحلیل محتوا محسوب می‌شود که اقدام به تجزیه و تحلیل مبانی و مفاهیم موضوع حاضر از طریق واکاوی محتوایی هم‌زمان در مطالعات مشابه و انجام مصاحبه برای تعیین ابعاد آن می‌نماید. در این مطالعه از نوع شناسی تحلیل مضمون بر اساس سبک (Attride-Stirling, 2001) بهره برده می‌شود. ساختار این تحلیل شامل سه بُعد مورد تأکید زیر به عنوان مبنای تحلیل می‌باشد.

شکل (۳) ساختار تحلیل مضمون (منبع: Attride-Stirling, 2001)

با پیروی از این روش، مضمون پایه مبین نکته مهمی در متن است و با ترکیب آن‌ها، مضمون سازمان دهنده ایجاد می‌شود. مضمون سازمان دهنده واسطه مضامین فراگیر و پایه شبکه است و مضمون فراگیر در کانون شبکه مضامین قرار می‌گیرد. نکته حائز اهمیت این است برای رسیدن به ابعاد کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات، می‌بایست از رویکرد استقرایی در تحلیل محتوا استفاده شود. لذا با ایجاد نقشه راه مطالعاتی بر اساس پژوهش Braun and Clarke (2006) نسبت به شروع انجام پژوهش اقدام می‌گردد.

شکل (۴) نقشه راه تحلیل (منبع: Braun and Clarke, 2006)

با شناخت فرآیندهای قابل اجرا در این تحلیل، در ادامه بخش به بخش تلاش می‌شود تا ابعاد کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات موردبررسی قرار گیرد.

مرور پژوهش‌ها

در این بخش ابتدا می‌بایست از طریق واکاوی در پژوهش‌های مشابه، ابتدا مضامین سازمان‌دهنده مفهوم کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات را به عنوان پیشران‌های تحلیل سناریو مفهوم مشخص نمود. برای این منظور ابتدا طی سه مرحله اولیه ارزیابی محتوایی؛ عنوان و تحلیل نسبت به تعیین میزان پژوهش‌های مشابه در بازه زمانی ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۳ اقدام شد. براین اساس به منظور یافتن پژوهش‌های مشابه از پایگاه‌ها و مراجع پژوهشی معتبر، اقدام به شناسایی پژوهش‌های مرتبط باهدف پژوهش شد. بر اساس غربالگری پژوهش‌ها از سه

حیث عنوان، محتوا و تحلیل، مشخص شد، تعداد ۱۰ پژوهش می‌تواند به‌عنوان مبنای ارزیابی جهت تعیین مضامین کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات مورد استفاده قرار گیرد. پس‌ازاین مرحله، در گام بعدی اقدام به دسته‌بندی و تفکیک مضامین کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات می‌شود. بر اساس این روش ابتدا ۱۰ پژوهش تأییدشده از طریق ده معیار روش ارزیابی انتقادی شامل اهداف تحقیق، منطق روش تحقیق، طرح تحقیق، نمونه‌برداری، جمع‌آوری داده‌ها، انعکاس‌پذیری، دقت تجزیه و تحلیل، بیان تئوریک و شفاف یافته‌ها و ارزش تحقیق به کمک ۱۱ نفر از خبرگان پژوهش، برای رسیدن به درک منسجم‌تر از نظر ماهیت پژوهش مورد برآزش قرار می‌گیرند.

جدول (۱) فرآیند ارزیابی پژوهش‌های تأییدشده جهت تعیین مؤلفه‌های پژوهش

معیارهای ارزیابی انتقادی	پژوهش‌ها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
		Afzali (2023)	De Villiers et al. (2022)	Bourveau et al (2022)	Li et al. (2021)	Manetti et al (2021)	Price et al (2018)	Rajandran (2018)	Madcan et al. (2018)	Lupu and Sandu (2017)	نارنجی و همکاران (۱۴۰۳)
هدف	۱	۳	۳	۳	۴	۲	۴	۲	۳	۳	۳
روش	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۳	۴	۴	۳	۴
طرح	۲	۳	۱	۲	۲	۲	۵	۲	۳	۲	۲
نمونه‌گیری	۲	۴	۳	۴	۴	۲	۴	۲	۲	۴	۴
جمع‌آوری	۳	۳	۲	۲	۲	۳	۳	۳	۳	۳	۳
تعمیم	۴	۳	۲	۲	۳	۲	۴	۴	۳	۴	۲
اخلاقی	۳	۳	۲	۲	۳	۲	۳	۳	۲	۳	۳
تحلیل	۳	۳	۳	۳	۲	۳	۵	۲	۳	۳	۴
تئوریک	۲	۳	۳	۳	۲	۳	۴	۲	۴	۳	۲
ارزش	۵	۳	۳	۳	۳	۳	۴	۲	۴	۳	۳
جمع	۲۷	۳۰	۲۴	۳۰	۲۴	۲۴	۳۹	۳۲	۳۱	۳۱	۳۳

بر اساس نتایج این تحلیل مشخص شد، ۳ پژوهش که امتیاز لازم (بیشتر از ۳۰ امتیاز) را کسب نکردند، از دور بررسی خارج شدند. در ادامه به‌منظور تعیین مضامین فراگیر کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات از روش امتیازی زیر استفاده می‌شود. بر مبنای این روش کلیه‌ی معیارهای فرعی استخراج‌شده از متن مقالات تأییدشده، در ستون جدول نوشته می‌شود و سپس در ردیف هر جدول نام محققان پژوهش‌های تأییدشده آورده می‌شود.

جدول (۲) واکاوی مؤلفه‌های پژوهش

شماره	مؤلفه‌ها	محققان	۱	۲	۴	۵	۶	۷	۸	تپیری بآادی و همکاران (۱۴۰۱)	جمع
۱	رویه بینامتنیت تفسیری		✓	✓	-	✓	-	✓	-	-	۴
۲	رویه بینامتنیت رقابتی		✓	-	✓	-	✓	✓	-	-	۵
۳	رویه بینامتنیت سرمایه در گردش		-	✓	-	✓	-	-	-	-	۲
۴	رویه بینامتنیت همگرایی ریسک		-	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	۴
۵	رویه بینامتنیت دارایی‌های سرمایه‌ای		✓	-	✓	-	-	-	-	-	۲
۶	رویه بینامتنیت استنباطی/برآوردی		-	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	۵
۷	رویه بینامتنیت شرطی		-	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	۴
۸	رویه بینامتنیت پیش رویدادی		-	-	✓	-	-	✓	✓	✓	۳
۹	رویه بینامتنیت محتوایی		-	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	۴
۱۰	رویه بینامتنیت شهروندی		✓	-	-	-	✓	-	-	-	۲

باتوجه به تأیید ۶ پژوهش در فرآیند غربالگری جهت تعیین مضامین، مؤلفه‌هایی که بیش از نصف پژوهش‌های تأییدشده را کسب نمودند، در این بخش در قالب جدول (۳) تعریف تئوریک می‌شوند.

جدول (۳) تعاریف مؤلفه‌های انتخاب‌شده

مؤلفه‌ها	تعاریف
رویه بینامتنیت تفسیری	رویه بینامتنیت تفسیری شیوه‌ای از افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان تلقی می‌شود که به ایجاد یکنواختی در درک اطلاعات منجر می‌شود و شرکت تلاش دارد تا با ارائه‌ی گزارش‌های تفسیری در عرصه‌های مدیریتی نسبت به ارتقاء سطح شناخت تفسیری ذینفعان از شرکت کمک نماید تا از طریق ایجاد وحدت رویه در تفاسیر اطلاعات بین ذینفعان، شرکت بتواند واقعیت‌های قابل اتکا از خود همسان با تغییرات بازار سرمایه را به اطلاع آنان برساند. در این رویه معمولاً شرکت به دنبال دستیابی به یکپارچگی ادراکی از تفسیر ذینفعان در افشاء عملکردهای خود است.
رویه بینامتنیت رقابتی	رویه بینامتنیت رقابتی شکلی از افشاء اطلاعات است که به ذینفعان امکان مقایسه کارکردهای مالی شرکت با سایر رقبا را می‌دهد. معمولاً در این رویه از نمودارها و ترسیم شکلی عملکردهای مالی شرکت در مقایسه با سایر شرکت‌ها اقدام می‌شود تا بتوانند از این طریق ادراک منسجم‌تری در ذینفعان فراتر از صرف تمرکز بر اعداد و ارقام صورت‌های مالی ایجاد نمایند. در رویه بینامتنیت رقابتی هدف افشاء بخشی از اطلاعات استراتژیک می‌باشد که در قالب انعکاس اختیاری اخبار و اطلاعات به ذینفعان ارائه می‌شود تا شرکت بتواند با جلب اعتماد بیشتر سرمایه‌گذاران، سهم بیشتری از بازار را کسب نماید.
رویه بینامتنیت همگرایی ریسک	رویه بینامتنیت همگرایی ریسک، شیوه‌ای از افشاء اطلاعات باهدف کاهش ریسک اطلاعاتی برای سرمایه‌گذاران می‌باشد، زیرا زمانی که شرکت اطلاعات ریسک باکیفیت ارائه می‌دهند، ریسک گزینش نامطلوب کاهش می‌یابد. با کاهش مسئله گزینش نامطلوب و عدم تقارن اطلاعاتی، کارایی سرمایه‌گذاری نیز افزایش می‌یابد؛ بنابراین مطابق این فرضیه انتظار می‌رود، افزایش کیفیت افشای ریسک عدم تقارن اطلاعاتی را کاهش داده که این امر با برطرف کردن مشکلات نمایندگی، منجر به افزایش کیفیت گزارشگری مالی شود، در نتیجه شفافیت اطلاعاتی نیز افزایش یافته و فرصت‌طلبی مدیران در انتخاب پروژه‌های سرمایه‌گذاری به حداقل می‌رسد و در نهایت کارایی سرمایه‌گذاری افزایش می‌یابد. در این سطح از گزارشگری ریسک، افشای جزئیات در گزارش‌های همراه ضمن کاهش شکاف هزینه‌های نمایندگی در تقارن اطلاعاتی، سطحی از مسئولیت‌پذیری شرکت در افشای اختیاری بیشتر اطلاعات را نشان می‌دهد که از طریق تئوری علامت‌دهی سعی در افشای به‌موقع و کامل اطلاعات برای سهامداران خود هستند تا شناخت توأم با اطمینان بیشتری نسبت به شرکت در سطح بازار رقابتی ایجاد شود.

مؤلفه‌ها	تعاریف
رویه بینامتنیت استنباطی/برآوردی	رویه بینامتنیت استنباطی یا برآوردی، سطحی از افشاء اطلاعات را در بر می‌گیرد که نشان دهنده‌ی ارزیابی‌های منطقی شرکت از پروژه‌ها و طرح‌های سرمایه‌گذاری است که می‌تواند آینده شرکت را برای سهامداران قابل ارزیابی نماید. برای این منظور با افشاء نقاط ضعف کنترل داخلی، شرکت تلاش می‌نماید تا اثربخشی نظارت‌های مستمر بر مدیریت پروژه و طرح‌های سرمایه‌گذاری که به‌نوعی صیانت از حقوق سهامداران می‌باشد را تقویت و توسعه بخشد و از طریق سیستم اطلاعات مدیریت مالی و حسابداری نیز قادر هستند تا از پروژه‌هایی که ممکن است از ریسک بالاتری برخوردار باشند، اجتناب می‌نمایند. ارائه‌ی چنین گزارش‌های مدونی به ذینفعان باعث می‌گردد تا آینده شرکت برای آنان از قابلیت ارزیابی بالاتری برخوردار باشد و از این طریق بتوانند بازده مورد انتظار خود را با بازده واقعی عملکردهای شرکت همسان نمایند که این موضوع همچنین می‌تواند از رفتارهای هیجانی سهامداران و بروز رفتارهای توده‌وار جلوگیری کند.
رویه بینامتنیت شرطی	رویه بینامتنیت شرطی در افشاء اطلاعات، باهدف جلوگیری از شکاف انتظارات و تجمیع بازده‌های غیرواقعی برای شرکت انجام می‌شود. لذا این شیوه از افشاء اطلاعات از طریق کمتر از واقع نشان‌دادن ارزش دفتری خالص دارایی‌ها بر اساس شماره ۳۶ استانداردهای بین‌المللی حسابداری «IAS 36» تلاش دارد تا دارایی‌های واحد تجاری بیش از مبلغ بازیافتنی خود (یعنی بالاتر از ارزش منصفانه منهای هزینه‌های واگذاری و ارزش در استفاده) محاسبه نشود. همچنین بر اساس استاندارد شماره ۳۲ حسابداری ایران، رویه بینامتنیت باعث می‌شود تا در صورت کاهش ارزش خالص دارایی‌ها، مبلغ بازیافتنی ناشی از فروش یا استفاده از دارایی، به‌عنوان زیان کاهش ارزش شناسایی شوند. از طرف دیگر این رویه باعث می‌شود تا شرکت‌ها با استفاده از شیوه‌های مختلف نرخ استهلاك تسریعی که اشاره به تغییر نحوه‌ی سنجش عمر مفید و ارزش اسقاط آن در سال‌های اولیه نسبت به سال‌های آخر عمر مفید یک دارایی دارد، هزینه‌های استهلاك را بالاتر تعیین نمایند.
رویه بینامتنیت محتوایی	رویه بینامتنیت محتوایی، شیوه‌ای از افشاء اطلاعات است که صورت‌های مالی شرکت از طریق تفکیک اقلام قابل افشاء تلاش می‌نمایند تا مانع از تحریف و ابهام در ادراک ذینفعان گردد. در این رویه از افشاء اطلاعات، معمولاً گزارش‌هایی مبنی بر مقایسه دوره‌ای عملکردهای مالی در قالب صورت جریان گردش نقد و یا دوره وصول حساب‌های دریافتی یا سنجش موجودی کالا به ذینفعان ارائه می‌شود تا سطح شناخت آنان از عملکردهای شفاف شرکت توسعه یابد. همچنین با تمرکز بر افشاء اطلاعات ملموس در خصوص پاداش و یا هزینه‌های تولید تلاش دارند تا مانع از تأثیر اثرات منفی کل بازار بر کارکردهای شرکت در مواجهه با ذینفعان شوند.

در گام بعدی، به منظور تعیین اجماع نظر خبرگان برای متناسب بودن مؤلفه‌های پژوهش با مقوله‌ی ویژگی‌های کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات در سطح بازار سرمایه ایران، از تحلیل دلفی بر اساس دو معیار میانگین و ضریب توافق استفاده می‌شود. لذا برای انجام این بخش با توجه به مقیاس ۷ گزینه‌ای ارزیابی، طبق جدول (۴) نتایج تحلیل دلفی ارائه شده است.

جدول (۴) فرآیند تحلیل دلفی برای تعیین اجماع نظر خبرگان

ابعاد شناسایی شده	دور اول دلفی		دور دوم دلفی		نتیجه
	میانگین	ضریب توافق	میانگین	ضریب توافق	
رویه بینامتنیت تفسیری	۵/۲۰	۰/۶۰	۵/۳۰	۰/۶۵	تأیید
رویه بینامتنیت رقابتی	۵/۴۰	۰/۷۰	۶/۱۰	۰/۸۲	تأیید
رویه بینامتنیت همگرایی ریسک	۵/۵۰	۰/۷۵	۶/۲۰	۰/۸۵	تأیید
رویه بینامتنیت استنباطی/برآوردی	۶	۰/۸۰	۶/۲۰	۰/۸۵	تأیید
رویه بینامتنیت شرطی	۵/۳۰	۰/۶۵	۵/۵۰	۰/۷۵	تأیید
رویه بینامتنیت محتوایی	۵/۲۰	۰/۶۰	۵/۳۰	۰/۶۵	تأیید

نتایج پس از دو دور تحلیل در گام دلفی نشان داد، تمامی ابعاد شناسایی بر اساس ضریب توافق و میانگین مورد تأیید قرار گرفتند. لذا مجموعاً شش کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات، برای تحلیل ماتریس میک‌مک، وارد فاز تحلیل روابط پیوندی بین ابعاد مورد مطالعه می‌شوند. در این مرحله از طریق ماتریس مقایسه زوجی که ارتباط مؤلفه‌های سطر «i» با مؤلفه‌های ستون «j» را بربر اساس ماهیت اعداد ترتیبی «۱»؛ «۲»؛ «۳» مورد مقایسه قرار می‌دهد، تلاش می‌گردد تا خروجی و ورودی جهت تدوین تحلیل میک‌مک ایجاد شود.

جدول (۵) روابط پیوندی بین ابعاد کارکردی بینامتنیت افشاء اطلاعات

رابطه بین پیوند بین مؤلفه‌های دارای پایایی					
سطح اول/تحلیل پیوند رویه بینامتنیت تفسیری					
شاخص سطر	سطر بر ستون	ستون بر سطر	بدون ارتباط	شاخص ستون	فراوانی
	←	→	⊖		
رویه بینامتنیت تفسیری	←	-	-	رویه بینامتنیت رقابتی	۸
رویه بینامتنیت تفسیری	-	→	-	رویه بینامتنیت همگرایی ریسک	۸
رویه بینامتنیت تفسیری	-	→	-	رویه بینامتنیت استنباطی/برآوردی	۹
رویه بینامتنیت تفسیری	-	→	-	رویه بینامتنیت شرطی	۷
رویه بینامتنیت تفسیری	-	→	-	رویه بینامتنیت محتوایی	۸
(سطح دوم/تحلیل پیوند رویه بینامتنیت رقابتی)					
رویه بینامتنیت رقابتی	-	→	-	رویه بینامتنیت همگرایی ریسک	۸
رویه بینامتنیت رقابتی	-	→	-	رویه بینامتنیت استنباطی/برآوردی	۸
رویه بینامتنیت رقابتی	-	→	-	رویه بینامتنیت شرطی	۷
رویه بینامتنیت رقابتی	←	-	-	رویه بینامتنیت محتوایی	۸
(سطح سوم/تحلیل پیوند رویه بینامتنیت همگرایی ریسک)					
رویه بینامتنیت همگرایی ریسک	←	-	-	رویه بینامتنیت استنباطی/برآوردی	۶
رویه بینامتنیت همگرایی ریسک	-	→	-	رویه بینامتنیت شرطی	۸
رویه بینامتنیت همگرایی ریسک	←	-	-	رویه بینامتنیت محتوایی	۸
(سطح چهارم/تحلیل پیوند رویه بینامتنیت استنباطی/برآوردی)					
رویه بینامتنیت استنباطی/برآوردی	-	→	-	رویه بینامتنیت شرطی	۹
رویه بینامتنیت استنباطی/برآوردی	←	-	-	رویه بینامتنیت محتوایی	۷
(سطح پنجم/تحلیل پیوند رویه بینامتنیت شرطی)					
رویه بینامتنیت شرطی	-	→	-	رویه بینامتنیت محتوایی	۷

باتوجه به ارتباط درونی بین عوامل کلیدی (پیشران) در کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات، اقدام به ایجاد روابط پیوند درونی بر اساس اختصاص کدهایی از Q1 تا Q6 می‌شود تا بر اساس آن پیامدها و محرک‌ها مشخص گردد.

جدول (۶) روابط پیوند درونی ابعاد کارکردی بینامتنیت افشاء اطلاعات

ورودی	خروجی	Q6	Q5	Q4	Q3	Q2	Q1		
۴	۱	←	←	←	←	↑	•	Q1	رویه بینامتنیت تفسیری
۴	۱	↑	←	←	←	•	←	Q2	رویه بینامتنیت رقابتی
۱	۴	↑	←	↑	•	↑	↑	Q3	رویه بینامتنیت همگرایی ریسک
۲	۳	↑	←	•	←	↑	↑	Q4	رویه بینامتنیت استنباطی/برآوردی
۱	۴	←	•	↑	↑	↑	↑	Q5	رویه بینامتنیت شرطی
۳	۲	•	↑	←	←	←	↑	Q6	رویه بینامتنیت محتوایی

لذا بر اساس تعیین روابط پیوند درونی مربوط به ابعاد شناسایی شده بینامتنیت افشاء اطلاعات، جهت تعیین ماتریس میک‌مک، مقادیر خروجی تعیین‌کننده قدرت نفوذ ماتریس و مقادیر ورودی تعیین‌کننده قدرت وابستگی ماتریس قلمداد می‌شوند که بر اساس آن نسبت به تعیین قرار گرفتن هریک از مؤلفه‌ها در محور ماتریس میک‌مک اقدام می‌شود.

نمودار (۱) (MICMAC) قرارگرفتن مؤلفه‌های پژوهش بر اساس قدرت نفوذ و وابستگی

رُبع پیوندی		رُبع مستقل				
قدرت نفوذ	6					
	5					
	4			[[Q3]; [Q5]]		
	3				[[Q4]]	
	2					[[Q6]]
	1					[[Q1]; [Q2]]
		6	5	4	3	2
		1	2	3	4	5
رُبع وابسته		رُبع خودمختاری		قدرت وابستگی		

بر اساس ماتریس میک‌مک که طی ماتریس ارزیابی پیوند درونی ابعاد ایجاد شد، مشخص گردید، در بعد رویه بینامتنیت استنباطی/برآوردی و رویه بینامتنیت محتوایی در ربع خودمختاری قرار دارند که نشان می‌دهد، قدرت وابستگی و قدرت نفوذ این ابعاد در بینامتنیت افشاء مالی از فراگیری چندانی برای ذینفعان برخوردار نمی‌باشد. در ربع وابسته مشخص گردید، دو بعد رویه بینامتنیت تفسیری و رویه بینامتنیت رقابتی قرار گرفته است که بر اساس ماهیت این ربع، این عوامل در بررسی پدیده موردنظر، از وابستگی بالایی به پیشران‌های بینامتنیت افشاء اطلاعات وابسته می‌باشند. در نهایت مشخص گردید، دو بعد رویه بینامتنیت همگرایی ریسک و رویه بینامتنیت شرطی با قرار گرفتن در ربع مستقل از قدرت نفوذ بالاتری به‌عنوان پیشران‌های کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان برخوردار می‌باشند. لذا همان‌طور که مشخص شد از میان ۶ عامل کلیدی در کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات، دو عامل کلیدی رویه بینامتنیت همگرایی ریسک و رویه بینامتنیت شرطی با قرار گرفتن در ربع مستقل به‌عنوان راهبردی‌ترین ربع ماتریس میک‌مک جهت ارزیابی کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات شرکت‌های بازار سرمایه در این مطالعه، تلقی می‌شوند. در ادامه می‌بایست نسبت به سناریو نگاری بر اساس نظرخواهی از خبرگان برای ایجاد وضعیت‌های محتمل سناریو، اقدام نمود. لذا جهت دستیابی به زیر عوامل کلیدی در این بخش، نسبت به انجام مصاحبه با خبرگان اقدام گردید تا وضعیت‌های مربوط به شبیه‌سازی از دو عامل چگونه موردبررسی قرار می‌گیرند. لذا در این مرحله برای مصاحبه از تحلیلم استفاده شد تا مشخص شود، مضامین پایه هریک از دو عامل کدام‌اند. برای این منظور با مصاحبه با ۱۰ نفر از خبرگان، دو مرحله کدگذاری اولیه (بازیابی مضامین) و کدگذاری ثانویه (بازبینی مضامین) صورت پذیرفت.

جدول (۷) تفسیر تحلیلم

نام مرحله	تشریح مرحله
کدگذاری اولیه (بازیابی مضامین)	در انجام فرآیند کدگذاری باز، با طراحی پروتکلی مبتنی بر ایجاد فضای باز در سؤالات اولیه، تلاش گردید تا رسیدن به کدهای تفکیک‌شده، سؤالات به‌صورت رفت‌وبرگشت مطرح گردد تا با جلورفتن مصاحبه‌ها، دست محققان این پژوهش برای تخصیص کدهای تعیین‌شده به مضامین پایه و

نام مرحله	تشریح مرحله
	سپس مضامین سازنده باز باشد و در ادامه نسبت به طرح سؤالات نیمه ساختار یافته برای رسیدن به نقطه اشباع تئوریک اقدام لازم صورت پذیرد. منظور از رفت و برگشتی در کدگذاری باز، بدین معنا است که با استخراج کدهای مفهومی مشترک و با پالایش و حذف موارد تکراری، با بهره گیری از مبانی نظری و تطبیق آن‌ها، عمل کاهش این مفاهیم در قالب مقوله‌های فرعی، سازمان‌دهی شود. لذا بر اساس این پروتکل، در زمان مصاحبه و طرح سؤالات، اگر نکته مبهمی در بیان پاسخ مصاحبه‌شوندگان بود، آن مبحث آن‌قدر ادامه می‌یافت تا سؤال‌های بعدی از دل آن شکل گیرد. به‌طوری‌که این نکات مبهم، خود ایجادکننده سؤالاتی در همان مصاحبه یا مصاحبه‌های بعدی محسوب قلمداد می‌شدند. لذا این فرآیند آن‌قدر ادامه یافت تا نقطه اشباع تئوریک تعیین گردد و پس از آنکه اطمینان حاصل می‌شد، مصاحبه‌ها کد جدیدی ایجاد نمی‌کنند، پایان مصاحبه اعلام گردید.
کدگذاری ثانویه (بازبینی مضامین)	پس از مصاحبه‌ها و رسیدن به نقطه اشباع تئوریک از طریق همسان نمودن مفاهیم برآمده از کدگذاری باز، نسبت به دسته‌بندی مفاهیم هم معنا و اختصاص عنوان متناسب با مضامین یکدست شده، اقدام می‌شود تا مضامین پایه تشکیل‌دهنده مضامین سازمان دهنده تلقی گردند. این مرحله، شامل جستجو و شناسایی مضامین است که مضامین پس از تطبیق کدها با مضامین بالقوه از بخش کدگذاری شده متن استخراج می‌شود.

براین اساس طی ۱۱ مصاحبه انجام‌شده، برای هر دو عامل رویه بینامتنیت همگرایی ریسک و رویه بینامتنیت شرطی، مضامین پایه‌ای برای ارزیابی کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات شرکت‌های بازار سرمایه شناسایی شدند که در ادامه نسبت به ارائه‌ی آن اقدام می‌شود.

جدول (۸) تعیین معیارهای مؤثر در سنجش وضعیت محتمل در کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات شرکت‌های بازار سرمایه

مضامین سازمان‌دهنده (عوامل کلیدی)	مضامین پایه (ریز عوامل ارزیابی)
رویه بینامتنیت همگرایی ریسک	افشای جزئیات ریسک در گزارش‌های همراه
	کاهش ریسک نامطلوب اطلاعات برای سرمایه‌گذاران
	ارتقای کارایی سرمایه‌گذاری
	تمرکز بر تئوری علامت‌دهی جهت انعکاس به‌موقع اخبار ریسک
	اولویت کارکردهای استراتژیک شرکت در افشای ریسک
رویه بینامتنیت شرطی	ارائه کمتر از واقع ارزش دفتری خالص دارایی‌ها

مضامین سازمان‌دهنده (عوامل کلیدی)	مضامین پایه (ریز عوامل ارزیابی)
	افشاء سریع اخبار مثبت
	استفاده از نرخ استهلاک تسریعی
	استفاده از حسابداری بهای تمام‌شده تاریخی

در ادامه و پس از شناسایی عوامل کلیدی و زیر عوامل ارزیابی، می‌بایست وضعیت‌های هر یک از عوامل ارزیابی توسط خبرگان بازتعریف شوند تا وضعیت‌های احتمالی برای هر عامل در سطح شرکت‌های بازار سرمایه، امکان تدوین سناریوهای آتی را ایجاد نمایند.

جدول (۹) وضعیت‌های محتمل ریز عوامل ارزیابی کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات

مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه	وضعیت	نام وضعیت
رویه بینامتنیت همگرایی ریسک	افشای جزئیات ریسک در گزارش‌های همراه «A»	A1	پایداری افشاء جزئیات ریسک در گزارش‌های همراه
		A2	اقتضائی عمل نمودن افشاء جزئیات ریسک در گزارش‌های همراه
		A3	عدم افشاء جزئیات ریسک در گزارش‌های همراه
	کاهش ریسک نامطلوب اطلاعات برای سرمایه‌گذاران «B»	B1	پایداری کاهش ریسک‌های نامطلوب در افشاء اطلاعات
		B2	کنترل ریسک‌های نامطلوب در افشاء اطلاعات
		B3	کاهش حداقلی ریسک‌های نامطلوب در افشاء اطلاعات
	ارتقای کارایی سرمایه‌گذاری «C»	C1	پایداری افشاء دارایی‌های نامشهود به‌منظور ارتقاء کارایی سرمایه‌گذاری
		C2	حفظ کارایی سرمایه‌گذاری در توازن
		C3	بی‌توجهی به کارایی سرمایه‌گذاری به‌عنوان مبنای تصمیم‌گیری ذینفعان
	تمرکز بر تئوری علامت‌دهی جهت	D1	پایداری افشاء به‌موقع اخبار و اطلاعات ریسک در گزارش‌های مالی

مضامین سازمان دهنده	مضامین پایه	وضعیت	نام وضعیت
	انعکاس به موقع اخبار ریسک «D»	D2	اقتضائی عمل نمودن در افشاء به موقع اخبار و اطلاعات ریسک
		D3	عدم افشاء به موقع اخبار و اطلاعات ریسک
	اولویت کارکردهای استراتژیک شرکت در افشای ریسک «E»	E1	پایداری افشاء ریسک‌های استراتژیک شرکت
		E2	حفظ توازن در افشاء ریسک‌های استراتژیک شرکت
		E3	عدم تمایل به افشاء ریسک‌های استراتژیک شرکت
رویه بینامتنیت شرطی	ارائه کمتر از واقع ارزش دفتری خالص دارایی‌ها «F»	F1	تمرکز بر ارائه کمتر از واقع ارزش خالص دارایی‌ها
		F2	اقتضائی عمل نمودن ارائه کمتر از واقع ارزش خالص دارایی‌ها
		F3	بیشتر از واقع ارائه دادن ارزش خالص دارایی‌ها
	افشاء سریع اخبار منفی «G»	G1	اولویت افشاء اخبار منفی در برابر اخبار صرف مثبت
		G2	اقتضایی عمل نمودن در افشاء اخبار منفی عملکردهای شرکت
		G3	عدم افشاء اخبار منفی عملکردهای شرکت
	استفاده از نرخ استهلاک تسریعی «H»	H1	افزایش تمایل نسبت به استفاده از نرخ استهلاک تسریعی
		H2	حفظ توازن در استفاده از نرخ استهلاک تسریعی
		H3	عدم تمایل نسبت به استفاده از نرخ استهلاک تسریعی
	استفاده از حسابداری بهای تمام‌شده تاریخی «I»	I1	افزایش تمایل نسبت به استفاده از حسابداری بهای تمام‌شده تاریخی
		I2	حفظ توازن در استفاده از حسابداری بهای تمام‌شده تاریخی
		I3	عدم تمایل نسبت به استفاده از حسابداری بهای تمام‌شده تاریخی

همان‌طور که مشخص شده است، بر اساس ۹ عامل ارزیابی کارکرد بینامتنیت افشاء

اطلاعات، ۲۷ وضعیت مختلف تدوین گردید و این سؤال برای تدوین سناریو مطرح می‌باشد که هریک از این ۲۷ وضعیت از کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات می‌تواند چه تأثیری بر عملکرد شرکت‌های بازار سرمایه در آینده داشته باشد؛ بنابراین از متخصصان خواسته شد جهت مشخص نمودن هریک از وضعیت‌ها بر اساس سه ویژگی «تقویت‌کننده»؛ «بی‌تأثیر» و «محدودیت‌ساز» با یکی از اعداد ۳ تا ۳- پرسشنامه ماتریسی ۲۷*۲۷ را تکمیل نمایند تا بر اساس نرم‌افزار سناریو ویزارد (CIB)، نسبت به تعیین سناریوهای محتمل اقدام لازم صورت گیرد. درواقع این نرم‌افزار بر اساس ارائه‌ی سطح بهینه سناریوهای محتمل، نسبت به تدوین سناریوهای آتی در خصوص پدیده موردبررسی اقدام می‌کند (می‌هتا و همکاران، ۲۰۲۲). لذا با کمک این تکنیک تحلیلی در سناریو نگاری که مبتنی بر محاسبات پیچیده‌ای روابط ماتریسی بین پیشران‌ها شناسایی شده می‌باشد، امکان استخراج طیفی از سناریوهایی با احتمال قوی؛ سناریوهایی با احتمال ممکن و سناریوهایی با احتمال سازگاری بالا را ممکن می‌سازد.

جدول (۱۰) ماتریس ارزیابی عوامل اثرگذار بر کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات

مقایسه ماتریسی تعیین شدت اثرگذاری عوامل							وضعیت		
-۳	-۲	-۱	۰	+۱	+۲	+۳			
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	A1	افشای جزئیات ریسک در گزارش‌های همراه «A»	مضامین پایه
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	A2		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	A3		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	B1	کاهش ریسک نامطلوب اطلاعات برای سرمایه‌گذاران «B»	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	B2		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	B3		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	C1	ارتقای کارایی سرمایه‌گذاری «C»	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	C2		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	C3		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	D1	تمرکز بر تئوری علامت‌دهی جهت انعکاس به موقع اخبار ریسک «D»	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	D2		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	D3		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	E1	اولویت کارکردهای استراتژیک شرکت	

مقایسه ماتریسی تعیین شدت اثرگذاری عوامل							وضعیت	
-۳	-۲	-۱	۰	+۱	+۲	+۳		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	E2	در افشای ریسک «E»
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	E3	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	F1	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	F2	ارائه کمتر از واقع ارزش دفتری خالص دارایی‌ها «F»
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	F3	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	G1	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	G2	افشاء سریع اخبار منفی «G»
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	G3	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	H1	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	H2	استفاده از نرخ استهلاک تسریعی «H»
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	H3	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	I1	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	I2	استفاده از حسابداری بهای تمام‌شده تاریخی «I»
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	I3	

لذا بر اساس شاخص «مد» بالاترین امتیاز هریک از مشارکت‌کنندگان در بخش کمی به عنوان مبنا در ارزیابی ماتریسی عوامل مؤثر بر کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات در سطح شرکت‌های بازار سرمایه تلقی گردید تا بر اساس آن مجموعه‌ی داده‌های جمع‌آوری‌شده، به نرم‌افزار وارد شوند. باتوجه به توضیح‌های داده‌شده و بر اساس ایجاد ماتریس ۲۷*۲۷ در بستر نرم‌افزار ویزارد (۲۷ حالت در ۴ وضعیت محتمل بتوان ۱۰۸)، مجموعاً ۱۱۶۶۴ سناریوی ترکیبی ایجاد گردید که شامل ۲۲ سناریو قوی؛ ۷ سناریو با سازگاری بالا و ۷ سناریو با احتمال ممکن (ضعیف) می‌باشد. در این بخش لازم به توضیح است که؛ بر اساس اینکه اعتماد به سناریوهای ممکن، از اعتماد چندانی برخوردار نمی‌باشد، چراکه سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای آن‌ها غیرممکن و غیرمنطقی است، لذا مطالعه‌ی حاضر بر سناریوی ایجادشده قوی و سناریو با سازگاری بالا تمرکز می‌نماید؛ زیرا تفاوت سناریوهای با سازگاری بالا با سناریوهای ممکن در این است که به لحاظ تبیین شرایط چشم‌اندازی، معقول‌تر و منطقی‌تر قلمداد می‌گردند. لذا مجموع ۴ سناریوی موردبررسی در

ارزیابی علل کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات در سطح شرکت‌های بازار سرمایه، بر اساس سه وضعیت مطلوب، ایستا و بحرانی موردبررسی قرار گرفتند که می‌توان نتایج خروجی زیر را بر اساس تحلیل در جدول (۱۱) ارائه داد.

جدول (۱۱) وضعیت هریک از عوامل مؤثر بر کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات بر اساس تفکیک

سناریوها

سناریوی چهارم	سناریوی سوم	سناریوی دوم	سناریوی اول	وضعیت	تجزیه و تحلیل
	وضعیت مطلوب	وضعیت مطلوب		A1	
			وضعیت مطلوب	A2	
وضعیت بحرانی				A3	
	وضعیت مطلوب	وضعیت مطلوب		B1	
			وضعیت ایستا	B2	
وضعیت بحرانی				B3	
	وضعیت مطلوب	وضعیت مطلوب		C1	
			وضعیت مطلوب	C2	
وضعیت بحرانی				C3	
	وضعیت مطلوب	وضعیت مطلوب		D1	
			وضعیت ایستا	D2	
وضعیت بحرانی				D3	
	وضعیت مطلوب	وضعیت مطلوب		E1	
			وضعیت مطلوب	E2	
وضعیت ایستا				E3	
	وضعیت مطلوب	وضعیت مطلوب		F1	

سناریوی چهارم	سناریوی سوم	سناریوی دوم	سناریوی اول	وضعیت	
			وضعیت مطلوب	F2	دفتری خالص دارایی‌ها «F»
وضعیت بحرانی				F3	
	وضعیت مطلوب	وضعیت مطلوب		G1	افشاء سریع اخبار منفی «G»
			وضعیت ایستا	G2	
وضعیت بحرانی				G3	
	وضعیت مطلوب	وضعیت مطلوب		H1	استفاده از نرخ استهلاک تسریعی «H»
			وضعیت ایستا	H2	
وضعیت بحرانی				H3	
	وضعیت مطلوب	وضعیت مطلوب		I1	استفاده از حسابداری بهای تمام شده تاریخی «I»
			وضعیت ایستا	I2	
وضعیت ایستا				I3	

طبق نتایج می‌بایست بیان گردد، سناریوی اول؛ دوم و سوم سناریوهای قوی شناسایی شده محسوب می‌شوند و سناریوی چهارم سناریو با سازگاری بالا قلمداد می‌شوند. از نظر وضعیت نیز باید بیان نمود، سناریوی دوم و سوم جزء سناریو با وضعیت مطلوب می‌باشند، سناریو اول جزء سناریوهای ایستا هستند و سناریوی چهارم در دسته سناریوهای وضعیت بحرانی محسوب می‌شوند. لذا طبق نتایج به‌دست آمده، هریک از عوامل مؤثر بر کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات در سطح شرکت‌های بازار سرمایه در درون سناریوهای تحلیل شده جایگذاری شدند. در ادامه نیز باهدف شفاف نمودن نحوه‌ی توزیع فراوانی بر اساس ۳۶ وضعیت حاکم بر سناریوهای ایجادشده، طبق جدول (۱۲) نسبت به تفکیک سناریوها از نظر وضعیت اقدام گردید.

جدول (۱۲) خروجی سناریوهای ماتریسی نرم‌افزار ویزارد

وضعیت مطلوب		وضعیت ایستا		وضعیت بحرانی		مجموع کل سناریو		سناریوها
درصد فراوانی	تعداد	درصد فراوانی	تعداد	درصد فراوانی	تعداد	درصد فراوانی	تعداد	
۱۸,۲٪	۴	۷۱,۴۲٪	۵	-	-	۲۵٪	۹	سناریوی اول
۴۰,۹٪	۹	-	-	-	-	۲۵٪	۹	سناریوی دوم
۴۰,۹٪	۹	-	-	-	-	۲۵٪	۹	سناریوی سوم
-	-	۲۸,۵۸٪	۲	۱۰۰٪	۷	۲۵٪	۹	سناریوی چهارم
۱۰۰٪	۲۲	۱۰۰٪	۷	۱۰۰٪	۷	۱۰۰٪	۳۶	جمع ستونی
۶۱,۱۲٪	۲۲	۱۹,۴۴٪	۷	۱۹,۴۴٪	۷	۱۰۰٪	۳۶	جمع سطری

همان‌طور که از وضعیت ارزیابی مربوط به سناریوها مشخص شده است، از مجموع ۳۶ وضعیت حاکم بر صفحه سناریوهای ایجادشده در تکنیک تحلیلی سناریو ویزارد (CIB)، مشخص گردید، ۲۲ سناریو در وضعیت مطلوب قرار دارند که مجموع ۴ سناریوی اول، ۹ سناریوی دوم و ۹ سناریوی سوم هستند که مجموعاً ۶۱,۱۲٪ درصد توزیع فراوانی سناریوها را شامل می‌شوند. همچنین مشخص گردید، ۷ سناریو در وضعیت ایستا قرار داد که توزیع فراوانی ۱۹,۴۴٪ را از مجموع وضعیت‌های حاکم بر سناریوهای ایجادشده را در برمی‌گیرد و درنهایت مشخص گردید ۷ سناریو بحرانی از مجموع ۳۶ وضعیت حاکم بر صفحه سناریوهای ایجادشده را شامل می‌شوند که ۱۹,۴۴٪ توزیع فراوانی را شامل می‌شود.

در ادامه باهدف ترکیب سناریوهای ایجادشده با تکنیک محاسبه‌ی ریاضی، تلاش می‌شود تا از طریق محاسبه‌ی توابع بر اساس دو عامل رویه بینامتنیت همگرایی ریسک و رویه بینامتنیت شرطی که در ارزیابی کارکردهای بینامتنیت افشاء اطلاعات در سطح بازار سرمایه از قدرت نفوذ بسیار بالایی در سطح بازار سرمایه برخوردار بودند، سناریوهایی مبتنی بر چشم‌اندازهای آتی بازار سرمایه ایجاد گردد. لذا بر اساس دو محور رویه بینامتنیت

همگرایی ریسک و رویه بینامتنیت شرطی، ۴ ماتریس بر اساس تکنیک محاسبات توابع در ریاضی ایجاد می‌شوند که ۹ عامل مرتبط به آن در یکی از وضعیت‌های ماتریس زیر قرار می‌گیرند. نکته قابل توجه این است که جهت تدوین این ماتریس، نیاز بود تا از طریق تحلیل سیمپلکس تجدیدنظر شده در معادلات تحقیق در عملیاتی، نسبت به تعیین قرار گرفتن هریک از عوامل مرتبط با ارزیابی کارکردهای بینامتنیت افشاء اطلاعات در سطح بازار سرمایه اقدام شود. لذا با پیروی از مطالعه (Suchman, 1995) باهدف ارزیابی توابع ریاضی کارکرد بینامتنیت افشاء اطلاعات در کسب مشروعیت شرکت‌ها، ۵ بعد زیر به‌عنوان پیامدهای قابل ارزیابی بینامتنیت افشاء اطلاعات برای ذینفعان مدنظر قرار می‌گیرد.

جدول (۱۳) ویژگی‌های راهبرد ماتریسی توابع ریاضی

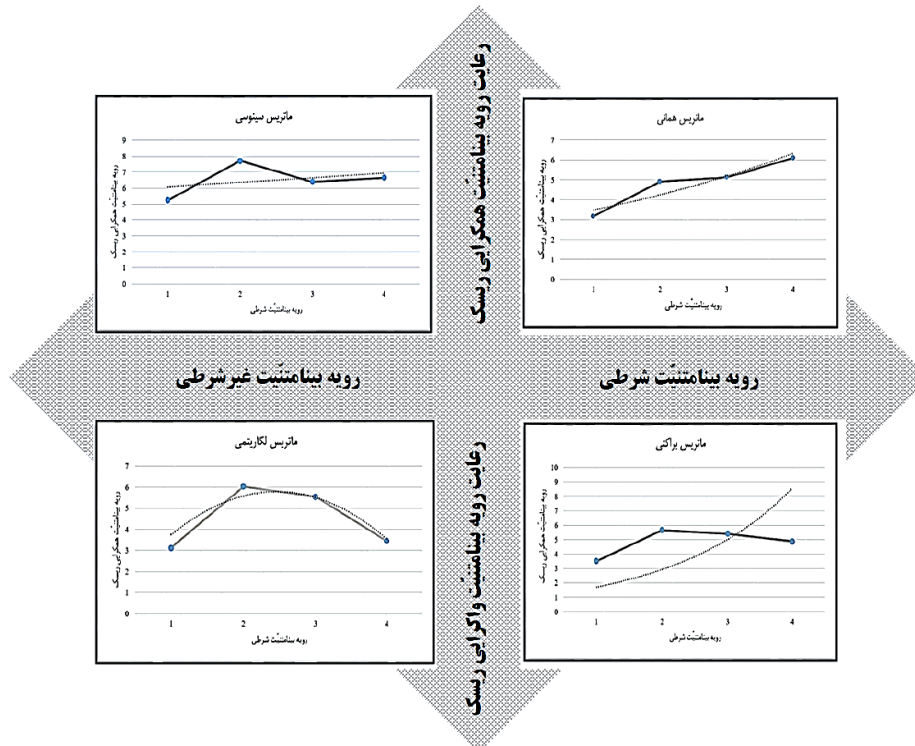
راهبرد ماتریسی	ویژگی راهبرد ماتریسی
مشروعیت عملی	این مشروعیت، بر اساس نظریه انتخاب عمومی، در مقابل حفظ منافع ذینفعان، مشروعیت شرکت توسعه می‌یابد.
مشروعیت اخلاقی	این مشروعیت، به‌عنوان ارزیابی هنجاری مثبت ذینفعان از رعایت اصول اخلاقی و تعهد فراگیر شرکت به ذینفعان از طریق پاسخگویی تعریف می‌شود.
مشروعیت اجتماعی	این مشروعیت، بیانگر همگرایی عملکردی شرکت با سطح انتظارات اجتماعی همچون محیط‌زیست می‌باشد که می‌تواند به ارتقاء هویت اجتماعی و مسئولیت‌پذیری بیشتر شرکت منجر شود.
مشروعیت حمایتی	این مشروعیت نشان‌دهنده‌ی پایداری شرکت در ایجاد ارزش برای ذینفعان می‌باشد که می‌تواند در سخت‌ترین شرایط حمایت و وفاداری متعهدانه‌ی ذینفعان را به همراه داشته باشد.

لذا برای این منظور، از مشارکت کنندگان بخش کمی خواسته شد تا بر اساس مقیاس ۱۰ امتیازی (۰ تا ۱۰) به عوامل ارزیابی کارکردهای بینامتنیت افشاء اطلاعات در سطح بازار سرمایه که در دو سناریوی با وضعیت مطلوب قرار گرفته بودند، امتیاز لازم داده شود تا از طریق تحلیل سیمپلکس تجدیدنظر شده، بتوان بر اساس دو عامل رویه بینامتنیت همگرایی ریسک و رویه بینامتنیت شرطی نسبت به تعیین ماتریس توابع ریاضی کارکردهای بینامتنیت افشاء اطلاعات اقدام نمود. لذا بر اساس امتیازهای داده‌شده، طبق شکل (۵) چارچوب

بسط ماتریس توابع ریاضی در توسعه‌ی آینده‌نگرانه‌ی کارکرد بینامتنیت...؛ تقی‌پور و همکاران | ۱۶۳

سناریوهای ماتریسی توابع ریاضی ارزیابی کارکردهای بینامتنیت افشاء اطلاعات ارائه شد.

شکل (۵) چارچوب سناریوهای ماتریسی توابع ریاضی کارکردهای بینامتنیت افشاء اطلاعات (منبع: یافته‌های پژوهش)

این ماتریس، بر اساس دو عامل ارزیابی که در محور عمودی (رویه بینامتنیت همگرایی ریسک) و افقی (رویه بینامتنیت شرطی) ایجاد شده‌اند، ۴ ماتریس همانی، سینوسی، پراکنی و لگاریتمی را ایجاد نمودند.

• سناریوی مبتنی بر ماتریس همانی

این سناریوی بیان‌کننده‌ی این موضوع است که بر اساس تقاطع، دو بعد رویه بینامتنیت همگرایی ریسک و رویه بینامتنیت شرطی و عوامل ارزیابی در دو سناریوی با وضعیت مطلوب، سطح بینامتنیت راهبردی می‌تواند نقش مؤثری در فراگیری افشاء اطلاعات برای ذینفعان داشته باشد. در

این رویه‌ی افشاء اطلاعات، شرکت‌ها ضمن انعکاس تمام واقعیت‌ها بر اساس اولویت بخشیدن به افشاء اخبار بد و منفی شرکت به ذینفعان، تلاش می‌نمایند تا چشم‌اندازهای استراتژیک شرکت را بر اساس جزئیات ریسک و سطح توانمندی کنترل ریسک‌های نامطلوب سرمایه‌گذاران آن‌طور که هست و به گونه واقع‌گرایانه برای سهامداران و سرمایه‌گذاران ترسیم نمایند تا آنان بتوانند از مزیت‌های مقایسه‌پذیری بالاتری در سطح عملکردهای شرکت‌های بازار سرمایه برخوردار باشند. برای طرح این سناریو، از تابع همانی $f(x) = x^1$ استفاده می‌شود که بیان‌کننده‌ی این موضوع است که مقدار خروجی تابع با مقدار ورودی آن برابر می‌باشد که بر این اساس می‌توان در رابطه با این سناریو بیان نمود که هر قدر سطح رویه بینامتنیت همگرایی ریسک افزایش یابد، رویه بینامتنیت شرطی به عنوان فرآیند افشاء اطلاعات واقعی شرکت، باعث می‌گردد تا سطح شناخت و آگاهی ذینفعان به‌طور فراگیر و متقارن توسعه یابد.

• سناریوی مبتنی بر ماتریس سینوسی

این سناریو بیان‌کننده‌ی این موضوع است که بر اساس تقاطع، دو بعد رویه بینامتنیت همگرایی ریسک و رویه بینامتنیت شرطی و عوامل ارزیابی در دو سناریوی با وضعیت مطلوب، سطح بینامتنیت عملیاتی می‌تواند نقش مؤثری در فراگیری افشاء اطلاعات برای ذینفعان داشته باشد. درواقع به دلیل اینکه همگرایی ریسک در محور عمودی بالاتر از محور افقی قرار می‌گیرد، برای ارتقاء مقایسه‌پذیری صورت‌های مالی، شرکت‌هایی می‌توانند در این ربع ماتریس موفق‌تر عمل نمایند که به دلیل انعکاس به موقع اخبار و اطلاعات ریسک تلاش دارند تا سطح زیان ریسک‌ها را تفکیک نمایند و از این طریق بتوانند اعتماد بیشتر ذینفعان را کسب کنند. لذا در این ماتریس الزاماً افشاء کلیه استراتژی‌های شرکت‌ها مدنظر نمی‌باشد بلکه برای چشم‌اندازهای آتی، ذینفعان به کارکردهای ریسک شرکت متوسل می‌شوند. در این سناریو از طریق تابع ریاضی $f(x) = \sin(x)$ استفاده می‌شود که بیان می‌کند، شرکت‌ها با تمرکز بر ارتقاء همگرایی ریسک‌های خود به ذینفعان می‌توانند در آینده از طریق تابع سینوسی $f(x) = \sin(2x) + x/2$ به افزایش شرطی‌گرایی در افشاء اطلاعات مطابق با آنچه واقعیت است عمل نمایند.

• سناریوی مبتنی بر ماتریس سینوسی براکتی

این سناریو بیان‌کننده‌ی این موضوع است که بر اساس تقاطع، دو بعد رویه بینامتنیت همگرایی ریسک و رویه بینامتنیت شرطی و عوامل ارزیابی در دو سناریوی با وضعیت مطلوب، سطح بینامتنیت مهندسی‌داری می‌تواند نقش مؤثری در فراگیری افشاء اطلاعات برای ذینفعان داشته باشد؛ به عبارت دیگر، شرکت‌هایی که اولویت آنان افشاء شرطی اطلاعات در قالب گزارش‌های مالی است و به جای همگرایی در افشاء ریسک، واگرایی را مدنظر قرار می‌دهند و جزئیات ریسک را الزاماً آن‌طور که موقعیت شرکت را به خطر بیندازد افشاء نمی‌کنند، در این ماتریس قرار می‌گیرند؛ زیرا این ماتریس افشاء اطلاعات هر داری را بر اساس خرید یا فروش آن داری در زمان خرید به ثبت می‌رساند و این موضوع می‌تواند مانع از ایجاد حباب ارزش سهام در تصمیم‌گیری‌های مالی ذینفعان گردد. از طرف دیگر با کمتر از واقع ارزش خالص محاسبه نمودن داری‌ها یا اقصائی محاسبه نمودن آن درواقع طبق استاندارد شماره ۳۲ حسابداری، شرکت به دنبال پوشش زیان تجاری ذینفعان می‌باشد. در نمایش این سناریو، از تابع گسسته جزء صحیح یا همان تابع براکت $f(x) = x$ استفاده شده است. با توجه به اینکه به طبع در چنین سناریویی، سرعت رشد به اندازه سناریوی همانی نیست و از سوی دیگر، هر مرحله از رشد لازم است تا با صرف زمان زیادی همراه باشد، لذا با استفاده از تابع $f(x) = [x/2]$ شرکت‌ها از طریق مهندسی‌داری‌ها می‌توانند اثرگذاری بینامتنیت را در فراگیر اطلاعات ذینفعان ایجاد نمایند.

• سناریوی مبتنی بر ماتریس لگاریتمی

این سناریو بیان‌کننده‌ی این موضوع است که بر اساس تقاطع، دو بعد رویه بینامتنیت همگرایی ریسک و رویه بینامتنیت شرطی و عوامل ارزیابی در دو سناریوی با وضعیت مطلوب، سطح بینامتنیت خاکستری می‌تواند نقش مؤثری در فراگیری افشاء اطلاعات برای ذینفعان داشته باشد. این سناریو اگرچه از تأثیر کمتری نسبت به سناریوهای قبلی برخوردار است، اما شرکت‌هایی که به دنبال حفظ حداقل‌ها در افشاء ریسک و شرطی اطلاعات می‌باشند، می‌توانند با حفظ ارزش اطلاعات برای ذینفعان جایگاه خود را در بازار رقابتی حفظ نمایند. در این سناریو شرکت‌ها معمولاً جزئیات ریسک را بنا به مقتضیات به ذینفعان عرضه می‌نمایند و تلاش می‌کنند تا کارایی سرمایه‌گذاری را در حد معقول قرار دهند و افشاء ریسک‌های استراتژیک را به گونه‌ای افشاء

می کنند که جایگاه بازار حفظ شود. برای نمایش این سناریو، از تابع لگاریتمی $f(x) = \log(x)$ استفاده شده است تا نشان داده شود توازن کارکردهای ریسک و افشاء شرطی اطلاعات، می تواند حفظ ثبات رویه شرکت را تضمین نماید. لذا برای اینکه این سناریو با سایر سناریوهای مطرح شده در این بخش از سازگاری بالاتری برخوردار باشد، تابع به صورت $f(x) = \log(x) + 1$ ترسیم گردیده است تا حرکت نقطه آغاز و انتها در مبدأ مختصات تقریباً در یک راستا باشند تا امکان محاسبه وجود داشته باشد.

پس از محاسبه توابع ریاضی در ماتریس ها، نسبت به قرار دادن هریک از عوامل ارزیابی کارکردهای بینامتنیت افشاء اطلاعات در سطح بازار سرمایه که در دو سناریوی با وضعیت مطلوب طبق تکنیک تحلیلی سناریو ویزارد (CIB) قرار گرفته بودند، در جدول (۱۴) اقدام می شود.

جدول (۱۴) تفکیک سناریوهای مطلوب ارزیابی کارکردهای بینامتنیت افشاء اطلاعات در سطح

بازار سرمایه

عنوان سناریو	عبارت توضیحی	عوامل ارزیابی
سناریوی ماتریس همانی	ماتریس بینامتنیت راهبردی	پایداری افشاء جزئیات ریسک در گزارش های همراه
		پایداری افشاء ریسک های استراتژیک شرکت
		اولویت افشاء اخبار منفی در برابر اخبار صرف مثبت
		افزایش تمایل نسبت به استفاده از نرخ استهلاک تسریعی
سناریوی ماتریس سینوسی	ماتریس بینامتنیت عملیاتی	پایداری افشاء دارایی های نامشهود به منظور ارتقاء کارایی سرمایه گذاری
		پایداری افشاء به موقع اخبار و اطلاعات ریسک در گزارش های مالی
		پایداری کاهش ریسک های نامطلوب در افشاء اطلاعات
سناریو ماتریس براکتی	ماتریس بینامتنیت مهندسی دارایی	افزایش تمایل نسبت به استفاده از حسابداری بهای تمام شده تاریخی
		تمرکز بر ارائه کمتر از واقع ارزش خالص دارایی ها
		اقتضائی عمل نمودن ارائه کمتر از واقع ارزش خالص دارایی ها
سناریو ماتریس لگاریتمی	ماتریس بینامتنیت خاکستری	اقتضائی عمل نمودن افشاء جزئیات ریسک در گزارش های همراه
		حفظ کارایی سرمایه گذاری در توازن
		حفظ توازن در افشاء ریسک های استراتژیک شرکت

درواقع طبق جدول (۱۴) تلاش گردید تا بر اساس تعاریف سناریوهای ماتریسی مبتنی بر توابع ریاضی، مرتبط‌ترین عبارت توضیحی برای هریک از سناریوهای برآمده از دو محور عمودی (رویه بینامتنیت همگرایی ریسک) و افقی (رویه بینامتنیت شرطی) انتخاب گردد. لذا همان‌طور که مشخص است، وضعیت سناریو ماتریس همانی یا بینامتنیت راهبردی، ایده‌آل‌ترین وضعیتی است که یک شرکت به لحاظ، کارکردهای بینامتنیت افشاء اطلاعات در سطح بازار سرمایه می‌تواند از آن بهره‌مند شود. لذا در ادامه می‌بایست بر اساس ۴ پیامد مشروعیت شرکت از ۴ ماتریس توابع ریاضی، از طریق امید ریاضی نسبت به تعیین مهم‌ترین سناریوی کارکردهای بینامتنیت افشاء اطلاعات در سطح شرکت‌های بازار سرمایه و بعد مشروعیت شرکتی اقدام نمود تا آینده‌نگری کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان توسعه یابد.

جدول (۱۵) ماتریس متقابل اولویت‌بندی سناریوها و پیامدها

اولویت‌بندی	امید ریاضی پیامد	سناریو لگاریتمی	سناریو پراکتی	سناریو سینونسی	سناریو همانی	
4 rd	۳/۷۶	۳/۱۲	۳/۵۱	۵/۲۴	۳/۱۸	مشروعیت عملی
1 st	۶/۰۷	۶/۰۳	۵/۶۶	۷/۷۱	۴/۹	مشروعیت اخلاقی
2 nd	۵/۶۱	۵/۵۵	۵/۴۱	۶/۳۹	۵/۱۱	مشروعیت اجتماعی
3 th	۵/۲۶	۳/۴۵	۴/۸۷	۶/۶۶	۶/۰۹	مشروعیت حمایتی
	جمع میانگین ۸۲/۸۸	۲/۵۹	۲/۷۷	۳/۷۱	۲/۷۵	امید ریاضی سناریوها
		4 rd	2 nd	1 st	3 th	اولویت‌بندی سناریو

امید ریاضی بر اساس نظریه احتمالات، حالات متغیر تصادفی را بر اساس مقدار میانگین تعداد دفعات مشاهده‌شده یک وضعیت مورد محاسبه قرار می‌دهد. لذا از مجموع امتیازهای داده‌شده مشارکت‌کنندگان به ماتریس راهبردها و سناریوها، نسبت به محاسبه‌ی امید

ریاضی اقدام شده است. برای انجام آن از رابطه زیر بهره برده شد.

$$\mathbb{E}[X] = \left[\left(\frac{1}{4} \times 1 \right) + \left(\frac{1}{4} \times 2 \right) + \left(\frac{1}{4} \times 3 \right) + \left(\frac{1}{4} \times 4 \right) \right] = 2/50$$

همان طور که مشاهده می شود، تکرار هر سناریو در چهار حالت ممکن، از طریق تکرار میانگین ها مورد بررسی قرار گرفت که میانگین امید ریاضی تعیین شده ۲/۵۰ می باشد. لذا بر اساس امتیازهای تعیین شده، مشخص گردید، مهم ترین سناریو توسعه کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات فراگیر، سناریو سینوسی یا به عبارت توضیحی سناریوی بینامتنیت عملیاتی می باشد که مهم ترین پیامد مشروعیت، یعنی مشروعیت اخلاقی را می تواند برای شرکت به همراه داشته باشد.

بحث و نتیجه گیری

هدف این مطالعه، بسط ماتریس توابع ریاضی در توسعه ی آینده پژوهی کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان می باشد. در این مطالعه به دلیل نوظهور بودن کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات گسترده برای ذینفعان، چارچوب منسجمی برای این مفهوم در دانش حسابداری باهدف تقویت قابلیت های مقایسه پذیری صورت های مالی شرکت ها برای ذینفعان وجود نداشت و تلاش شد تا بر اساس، تحلیلتم ابتدا مضامین سازمان دهنده ی این مفهوم مشخص شوند. لذا با مرور پژوهش های مشابه، از طریق ارزیابی انتقادی، نسبت به غربالگری محتوایی متون پژوهشی انتخاب شده اقدام گردید تا در گام بعدی و با مشخص شدن، پژوهش های مرتبط با موضوع بینامتنیت، مضامین سازمان دهنده مشخص شدند. با مشخص شدن شش مضمون اصلی، در گام بعدی، پیوند درونی بین مضامین شناسایی شده از طریق تحلیل ماتریس مقایسه زوجی صورت پذیرفت تا با توجه به تعیین خروجی و ورودی ها، در بستر ماتریس میک مک، مؤثرترین پیشران های کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان مشخص شوند. لذا با تعیین دو معیار، رویه بینامتنیت همگرایی ریسک و رویه بینامتنیت شرطی به عنوان علل کلیدی مفهوم

موردبررسی، نسبت به تعیین زیرمعیارها از طریق انجام مصاحبه اقدام گردید و مجموعاً ۹ مضمون پایه شناسایی شد. پس از این مرحله از طریق تشکیل ماتریس روابط متقابل تلاش گردید تا کلیه سناریوهای مرتبط با موضوع بینامتنیت در افشاء اطلاعات مشخص شود و چون هدف تقویت ارزش اطلاعاتی فراگیری برای ذینفعان بود، فقط دو سناریو مطلوب انتخاب گردید تا با ترکیب با ابعاد مشروعیت شرکت‌ها، ماتریس توابع ریاضی ایجاد گردد. لذا در گام آخر تحلیل همسو با سؤال چهارم و پنجم مطالعه مشخص گردید، مهم‌ترین سناریو توسعه کارکرد بینامتنیت در افشاء اطلاعات فراگیر، سناریو سینوسی یا به عبارت توضیحی سناریوی بینامتنیت عملیاتی می‌باشد که مهم‌ترین پیامد مشروعیت، یعنی مشروعیت اخلاقی را می‌تواند برای شرکت به همراه داشته باشد.

در تحلیل نتیجه به‌دست آمده باید بیان نمود، مهم‌ترین چشم‌انداز کارکرد بینامتنیت در افشای اطلاعات فراگیر برای ذینفعان، ماتریس بینامتنیت عملیاتی است که نشان‌دهنده‌ی سطح بالای تمرکز شرکت‌ها در همگرایی افشاء ریسک و سطح پایین رویه بینامتنیت شرطی در افشاء اطلاعات می‌باشد؛ به عبارت دیگر، بازار سرمایه برای فراگیر نمودن افشاء اطلاعات از طریق رویه‌های بینامتنیت به ایجاد همگرایی بیشتر افشاء ریسک احتیاج دارد تا از این طریق بتواند از طریق افشاء جزئیات ریسک اعتماد سرمایه‌گذاران و سایر ذینفعان را کسب نمایند؛ زیرا در این ماتریس شرکت‌ها از طریق ارائه به موقع و کامل اطلاعات تلاش می‌کنند تا ضمن کنترل ریسک‌های شرکت نسبت به سایر شرکت‌های دیگر، ریسک‌هایی که زیان بیشتری ممکن است برای آنان داشته باشد را تفکیک نمایند تا از این طریق بتوانند سطح پایداری شرکت در مواجهه با انتظارات تصمیم‌گیرندگان مالی را توسعه ببخشند و از این طریق به سطحی از مشروعیت اخلاقی دست یابند. چراکه همان‌طور که مشخص گردید، مشروعیت اخلاقی مهم‌ترین دستاورد چشم‌انداز بینامتنیت عملیاتی شرکت‌ها در افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان می‌باشد؛ به عبارت دیگر، رویه‌های بینامتنیت در افشاء اطلاعات به دلیل اینکه باعث افزایش سطح پاسخگویی شرکت در برابر ذینفعان می‌شود این

موضوع، هنجاری مثبت ذهنی را برای آنان به دلیل رعایت اصول اخلاقی و تعهد فراگیر شرکت به ذینفعان ایجاد می‌کند تا بر اساس آن شرکت از اعتماد عمومی بالاتری نسبت به رقبای برخوردار باشد. اگرچه به دلیل انجام هیچ پژوهشی با ماهیت این مطالعه در گذشته امکان مقایسه وجود ندارد، اما به دلیل انتخاب رویه بینامتنیت در افشاء اطلاعات، می‌توان نتیجه کسب‌شده را با پژوهش‌های (Li et al. (2021؛ Rajandran (2018؛ Maclean et al. (2018 و شیرینی بابادی و همکاران (۱۴۰۱) مطابقت داد، زیرا در مطالعه‌های فوق‌الذکر، نیز سطح اثرگذاری بینامتنیت مالی موردتوجه بوده است.

بر اساس اهمیت مطالعه‌ی حاضر به شرکت‌ها توصیه می‌شود تا از طریق «مزیت دو منبع محوری افشاء اطلاعات» به عنوان یک اصطلاح مدیریتی، از بینامتنیت راهبردی و عملیاتی به عنوان ساختارهای مقارنی از افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان به‌طور هم‌زمان استفاده نمایند تا از این طریق بتوانند به شکل ویژه‌تری از پیامد این رویکرد در ارائه صورت‌های مالی به ذینفعان، یعنی مقایسه‌پذیری عملکردهای مالی در مقایسه با سایر رقبای بهره‌مند شوند. همچنین به سیاست‌گذاران و تدوین‌کنندگان توصیه می‌شود تا به منظور تقویت اثرگذاری رویه‌های بینامتنیت در افشاء اطلاعات فراگیر برای ذینفعان، نسبت به توسعه هنجارهای همگرا و یکپارچه اطلاعات از طریق محرک‌های فرهنگی و اجتماعی اقدام نمایند تا ذینفعان با شناخت متوازن‌تری نسبت به عملکردهای شرکت‌ها اقدام به تصمیم‌گیری نمایند.

مهم‌ترین محدودیت این مطالعه طی فرآیند مصاحبه با خبرگان در رابطه با پدیده محوری است که ممکن است الزاماً انجام مصاحبه‌ها با خبرگان پوشش‌دهنده‌ی تمامی جنبه‌های نوظهور پدیده موردبررسی نباشد. لذا برای پژوهش‌های آتی توصیه می‌شود تا از فرآیند تحلیلی پدیدارشناسی برای تعیین ابعاد نظری مفهوم موردبررسی استفاده شود. چراکه مزیت این روش تحلیل، بهره‌برداری از رویکردهای ترکیبی خبرگان با تجربه‌گرایی است که به‌انحاء مختلف با پدیده محوری مطالعه در گذشته، همزیستی

داشته‌اند و طی این فرآیند می‌تواند به شناخت بهتر از موضوع کمک نماید.

تعارض منافع

پژوهش حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع است.

ORCID

Kambiz Taghipour		https://orcid.org/0009-0001-4448-1905
Naghi Fazeli		https://orcid.org/0000-0002-6679-8847
Arezoo Khosravani		https://orcid.org/0009-0007-8942-9346

منابع

- جلالی، رستم. (۱۳۹۱). نمونه گیری در پژوهش های کیفی، *مجله تحقیقات کیفی در علوم سلامت*، ۱ (۴): ۳۱۰-۳۲۰. https://jq1.kmu.ac.ir/article_90733.html
- شیری بابادی، محسن، صالحی، اله کرم، ملاعلیزاده زواردهی، صابر، جرجزاده، علیرضا. (۱۴۰۱). طراحی مدل شیوه گزارشگری بینامتنیت مالی و تأثیر آن بر راهبرد بهینه مدیریت سرمایه در گردش: مطالعه موردی شرکت های فعال در صنعت فولاد، *حسابداری مدیریت*، ۱۵ (۵۳): ۸۹-۱۰۹. <https://doi.org/10.30495/jma.2022.20582>
- برزگر، قدرت اله، فقیه، محسن. (۱۴۰۲). خوانایی گزارشگری مالی و همزمانی قیمت سهام: نقش تعدیلگر پوشش رسانه ای مدیرعامل، *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۲۰ (۷۸): ۱۱۷-۱۵۳. <https://doi.org/10.22054/qjma.2023.73205.2448>
- دری گمچی، حسن، حسنی، محمد، یعقوب نژاد، احمد، رحمانی نیا، احسان. (۱۴۰۱). پیامدهای ارزشی همگرایی گزارشگری مالی با چارچوب گزارشگری یکپارچه در بازار سرمایه ایران، *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۹ (۷۶): ۹۷-۱۳۰. <https://doi.org/10.22054/qjma.2023.71385.2424>
- ولی پور، هاشم، مرادی، جواد، پرویزپور، لیلا. (۱۳۹۴). اثر عدم تقارن اطلاعاتی بر انتخاب سازوکارهای حاکمیت شرکتی، *پژوهش های تجربی حسابداری*، ۵ (۴): ۱۶۷-۱۸۱. <https://doi.org/10.22051/jera.2015.632>

References

- Afzali, M. (2023). Corporate culture and financial statement comparability. *Advances in Accounting*, 60(2), 45-81. <https://doi.org/10.1016/j.adiac.2022.100640>
- Alfaro, M. J. M. (1996). Intertextuality: Origins and development of the concept. *Atlantis*, 18(1/2), 268-285. <https://www.jstor.org/stable/41054827>
- Alhadi, A., Habib, A., Taylor, G., Hasan, M. & Al-Yahyaee, K. (2021). Financial statement comparability and corporate investment efficiency. *Meditari Accountancy Research*, 29(6), 1283-1313. <https://doi.org/10.1108/MEDAR-12-2019-0629>
- Bellucci, M., Acuti, D., Simoni, L., & Manetti, G. (2021). Restoring an eroded legitimacy: the adaptation of nonfinancial disclosure after a scandal and the risk of hypocrisy. *Accounting, Auditing &*

- Accountability Journal*, 34(9), 195-217. <https://doi.org/10.1108/AAAJ-12-2019-4359>
- Boholm, M. (2020). Textual Representation and Intertextuality of Graphene in Swedish Newspapers. *NanoEthics*, 14(2), 185-204. <https://doi.org/10.1007/s11569-020-00371-7>
- Bourveau, T., Chen, J.V., Elfers, F. et al. (2022). Public peers, accounting comparability, and value relevance of private firms' financial reporting. *Review of Accounting Studies*, <https://doi.org/10.1007/s11142-022-09707-y>
- Candlin, C.N., & Maley, Y. (1997). Intertextuality and Interdiscursivity in the Discourse of Alternative Dispute Resolution. In B.-L. Gunnarsson, P. Linell and B. Nordberg (eds) *The Construction of Professional Discourse* (pp. 201–222). Harlow: Addison Wesley Longman. <https://doi.org/10.1177/1750481309351208>
- De Villiers, C., Hsiao, P. C. K., Zambon, S., & Magnaghi, E. (2022). Sustainability, Non-Financial, Integrated, and Value Reporting (Extended External Reporting): A conceptual framework and an agenda for future research. *Meditari Accountancy Research*, <https://doi.org/10.1108/MEDAR-04-2022-1640>
- Dumitru, M., & Gina Raluca, G. (2017). The Legitimacy of the International Integrated Reporting Council. *Journal of Accounting and Management Information Systems*, 16(1), 30-58. <https://doi.org/10.24818/jamis.2017.01002>
- Ebaid, I. E. S. (2022). IFRS adoption and accounting-based performance measures: evidence from an emerging capital market. *Journal of Money and Business*, 2(1), 94-106. <https://doi.org/10.1108/JMB-11-2021-0057>
- Fairclough, N. (1992). Intertextuality in Critical Discourse Analysis. *Linguistics and Education*, 4(3/4), 269–93. [https://doi.org/10.1016/0898-5898\(92\)90004-G](https://doi.org/10.1016/0898-5898(92)90004-G)
- Gomes, P., Brusca, I., Fernandes, M.J., & Vilhena, E. (2022). The IPSAS implementation and the use and usefulness of accounting information: a comparative analysis in the Iberian Peninsula. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*, <https://doi.org/10.1108/JPBAFM-12-2021-0169>
- Guo, M. (2019). Intertextuality and nationalism discourse: a critical discourse analysis of microblog posts in China. *Asian Journal of Communication*, 29(4), 328-345. <https://doi.org/10.1080/01292986.2019.1628286>
- Huang, Y., & Yan, Ch. (2020). Global accounting standards, financial statement comparability, and the cost of capital. *International Review*

- of *Economics & Finance*, 69(2), 38-51. <https://doi.org/10.1016/j.jiref.2020.05.019>
- Kristeva, J. (1980). *Desire in Language: A Semiotic Approach to Language and Art*. Trans. Thomas Gora, Alice Jardine and Leon S. Roudiez, ed. Leon S. Roudiez. New York: Columbia University Press. Print.
- Li, X., Zhu, H., & Zuo, L. (2021). Reporting Technologies and Textual Readability: Evidence from the XBRL Mandate. *Information Systems Research*. Forthcoming, HEC Paris Research Paper No. MOSI-2021-1422, <https://ssrn.com/abstract=3819017>
- Lupu, I., & Sandu, R. (2017). Intertextuality in corporate narratives: a discursive analysis of a contested privatization. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 30(3), 534-564. <https://doi.org/10.1108/AAAJ-05-2014-1705>
- Maclean, M., Harvey, C., & Golant, B. D. (2018). Intertextuality, Rhetorical History and the Uses of the Past in Organizational Transition. *Organization Studies*, <https://doi.org/10.1177/0170840618789206>
- Manetti, G., Bellucci, M., & Oliva, S. (2021). Unpacking dialogic accounting: a systematic literature review and research agenda. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 34(9), 250-283. <https://doi.org/10.1108/AAAJ-08-2020-4736>
- Mehta, N.K., Bhattacharyya, S.S., & Pandey, N. (2022). Empirical investigation regarding ethical decision making: a stakeholder cross-impact analysis (SCIA). *International Journal of Ethics and Systems*, 38(3), 444-464. <https://doi.org/10.1108/IJOES-07-2021-0149>
- Mekaoui, S., Brahem, E., & Moalla, H. (2022). The impact of the Tunisian Revolution and internal governance mechanisms on the extent of voluntary information disclosure. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 20(1), 97-126. <https://doi.org/10.1108/JFRA-03-2020-0085>
- Merkel-Davies, D. M., & Brennan, N. M. (2017). A theoretical framework of external accounting communication: research perspectives, traditions and theories. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 30(2), 433-469. <https://doi.org/10.1108/AAAJ-04-2015-2039>
- Misirlioglu, I.U., Tucker, J., & Boshnak, H.A. (2022). Drivers of mandatory disclosure in GCC region firms, *Accounting Research Journal*, 35(3), 382-407. <https://doi.org/10.1108/ARJ-12-2020-0366>
- Mita, A.F., Utama, S., Fitriany, F., & Wulandari, E. R. (2018). The adoption of IFRS, comparability of financial statements and foreign investors' ownership. *Asian Review of Accounting*, 26(3), 391-411. <https://doi.org/10.1108/ARA-04-2017-0064>
- Moscariello, N., & Pizzo, M. (2022). Practical expedients and theoretical flaws: the IASB's legitimacy strategy during the COVID-19

- pandemic. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 35(1), 158-168. <https://doi.org/10.1108/AAAJ-08-2020-4876>
- Nevins, M. E. (2010). Intertextuality and misunderstanding. *Language & Communication*, 30(1), 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.langcom.2009.10.001>
- Northcutt, N., & McCoy, D. (2004). *Interactive Qualitative Analysis: A Systems Method for Qualitative Research*, US: Sage.
- Plant, K., Barac, K., & De Jager, H. (2017). Developing early career professional auditors at work: what are the Determinants of success?. *Meditari Accountancy Research*, <https://doi.org/10.1108/MEDAR-03-2017-0119>
- Price, M., Harvey, C., Maclean, M., & Campbell, D. (2018). From Cadbury to Kay: discourse, intertextuality and the evolution of UK corporate governance. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 31(5), 1542-1562. <https://doi.org/10.1108/AAAJ-01-2015-1955>
- Qian, Y., & Sun, Y. (2021). Bibliometric analysis of literature on narrative discourse in corporate annual reports (1990–2019), *Quality & Quantity*, <https://doi.org/10.1007/s11135-021-01135-5>
- Rajandran, K. (2018). Coercive, mimetic and normative: Interdiscursivity in Malaysian CSR reports. *Discourse & Communication*, 12(4), 113-139. <https://doi.org/10.1177/1750481318757779>
- Suchman, C. (1995). Managing Legitimacy: Strategic and Institutional Approaches, *The Academy of Management Review*, 20(3), 571-610. <https://doi.org/10.2307/258788>
- Wastell, D. G. (2001). Barriers to effective knowledge management: Action research meets grounded theory. *Journal of Systems & Information Technology*, 5(2), 21–35. <https://doi.org/10.1108/13287260180000764>
- Wingard, C., Bosman, J., & Amisi, B. (2016). The legitimacy of IFRS: An assessment of the influences on the due process of standard-setting, *Meditari Accountancy Research*, 24(1), 134-156. <https://doi.org/10.1108/MEDAR-02-2014-0032>

References [In Persian]

- Badri Gamchi, H., Hassani, M., Yaghoobnezhad, A., & Rahmaninia, E. (2023). The Valuable Consequences of Financial Reporting Convergence towards Integrated Reporting. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 19(76), 97-130. <https://doi.org/10.22054/qjma.2023.71385.2424> [In Persian]
- Barzegar, G., & Faghieh, M. (2023). Financial Report Readability and Stock Price Synchronicity: The Moderator Role of CEO Media Exposure. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 20(78), 117-153. <https://doi.org/10.22054/qjma.2023.73205.2448> [In Persian]

- Jalali, R. (2013). Qualitative research sampling. *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 2(4), 310-320. https://jqr1.kmu.ac.ir/article_90733.html [In Persian]
- Shiribabadi, M., Salehi, A. K., Molaalizadeh Zavardehi, S., & Jorjorzadeh, A. (2022). Designing a Reporting Financial Intertextuality Model and Its Effect on Working Capital Management Strategy: Case Study of Steel Industry Companies. *Management accounting*, 15(53), 89-109. <https://doi.org/10.30495/jma.2022.20582> [In Persian]
- Valipour, H., Moradi, J., & Parvizpour, L. (2015). Information Asymmetry and Corporate Governance Mechanisms. *Empirical Research in Accounting*, 5(4), 167-181. <https://doi.org/10.22051/jera.2015.632> [In Persian]

استناد به این مقاله: نقی‌پور، کامبیز،، فاضلی، نقی،، خسروانی، آرزو. (۱۴۰۴). بسط ماتریس توابع ریاضی در توسعه‌ی آینده‌نگرانه‌ی کارکرد بینامتنیت در افشای اطلاعات فراگیر برای ذینفعان، *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۲۲(۸۶)، ۱۷۶-۱۲۷. DOI: 10.22054/qjma.2024.80910.2593

Empirical Studies in Financial Accounting is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.